PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 70 lir

Leto XXVII. Št. 16 (7804)

TRST, sreda, 20. januarja 1971

V PETEK SESTANEK MED VLADO IN SINDIKATI

ENOTNO STALIŠČE SINDIKATOV O REFORMAH POLEMIČNA SEJA VSEDRŽAVNEGA VODSTVA KD

Resna kriza gradbene dejavnosti in predvideni vladni ukrepi - Plebiscitarno glasovanje v zbornici za «paket»

RIM, 19. — V ospredju današnje italijanske politične kronike je skupno zasedanje treh sindikalnih organizacij o reformah in zasedanje vsedržavnega sveta KD, ki obravnava politična vprašanja in ko gre za poskus levice, da spremeni odnos sil v stranki.

Jutri bosta v palači Chigi dva medministrska sestanka in bodo na prvem dokončno izdelali zakonski predlog v korist Juga, na drugem pa bodo pripravili sestanek s sindikati, ki bo v petek 22. januarja in katerega se bodo poleg predsednika Colomba za vlado udeležili: podpredsednik vlade De Martino, ministri Reale, Preti, Giolitti, Mariotti, Donat Cattin, Lauricella in prof. Stammati ter dr. Ruffolo.

V četrtek ob 16.30 se bo sestala vlada, ki bo med drugim obravnavala izredne ukrepe v korist Juga v petletnem razdobju 1971-75.

Skupno zasedanje treh izvršnih odborov sindikalnih konfederacij se ni vršilo povsem mirno in brez polemičnih osti, čeprav je bilo dobro pripravljeno in so prišla do izraza različna stališča zlasti struj republikancev in socialdemokratov v UIL. Vendar pa je zaključek skupnega zasedanja jasen in enoten in gre v bistvu za ugotovitev, da bodo sindikalne organizacije pričele ponovno s sindikalnim bojem, kolikor bi petkov sestanek z vlado pokazal, da ne bo prišlo do nagle uresničitve reform, istočasno pa se tudi napoveduje množična manifestacija, ki naj bi bila v Rimu, za katero pa je soglasje manj očitno.

Na današnjem zasedanju je tajnik CGIL Lama ugotovil, da so sestanki take vrste sicer koristni, da pa je treba upoštevati, da ni prisotnih okoli sto članov, kar govori, da ne obstaja pravo zanimanje, kar je razumljivo, saj gre samo za potrditev že v naprej dogovorjenih sklepov, o katerih se pravzaprav ne more razpravljati. Lama je zato predlagal, da naj bi se sistem spremenil, tako da bi lahko na skupnih zasedanjih tudi sklepali.

Proti so se izjavili republikanski in socialdemokratski predstavniki UIL, ki so mnenja, da bi šlo v takem primeru za resen korak združitve sindikalnih organizacij, kar pa je po njih mnenju preuranjeno.

Na današnjem zasedanju vsedržavnega sveta KD je prečital tajnik stranke Forlani 40 strani dolgo poročilo, s katerim je otvoril politično razpravo. Na zasedanju so prisotni najvidnejši predstavniki stranke in med njimi tudi predsednik vlade Colombo in zunanji minister Moro.

Forlani je govoril o obstoječem riziku zaradi preostrih polemik in tudi o notranjih težavah v KD, pri čemer je zanimivo, da je omenil, da gre za posledice sedanjega proporcionalnega sistema. Polemiziral je z onimi, ki zahtevajo «jasnost», češ da skrivajo svoje nejasnosti. V bistvu s eje na tak način izognil razpravi o novi večini v stranki in je kritiziral «integralistični populizem», kar so ocenili kot polemiko z levico v stranki.

Pretežni del govora pa je bil posvečen obrambi Colombove vlade in delno da bi zagotovil socialdemokratom in republikancem, da bo KD nadaljevala s politiko levega centra in da ne obstaja druga možnost. V tej zvezi je tudi izključil možnost predčasnih volitev in trdo vztrajal na sedanji politični formuli do novih političnih volitev. Glede gospodarstva je pozitivno ocenil naraščanje industrijske proizvodnje in notranje popraševanje, med negativnimi faktorji pa je omenil krizo gradbeništva ter širitev sindikalnih sporov v podjetjih zlasti z državno udeležbo.

Danes se ni nadaljevala razprava na zasedanju vsedržavnega sveta KD, ki se bo razvnela jutri. Takoj po zaključku zasedanja so se sestali predstavniki «kartela levice», da se dogovorijo za skupno stališče. Na sestanku so bili prisotni Moro, Donat Cattin, Forlino, Zaccagnini, Galloni, Gradelli, Podrato in Salvi. Po sestanku je Gradelli povedal, da so se dogovorili, da bodo vztrajali glede notranjega razčiščenja v istem duhu, kot sta bili sestavljeni pisni, ki sta jih poslala z Donat Cattinom, ko so zahtevali razpravo v izvršnem odboru. Donat Cattin pa je povedal, da želi ugotoviti, če obstajajo možnosti za spremembo sedanjega notranjega položaja.

Glede gradbeništva je bil včeraj sestanek med sindikati in ministrom za delo Donat Cattinom, na katerem so ugotovili, da bo februarja-marca okrog 150.000 zidarjev brez dela. Vse kaže, da namerava vlada izvesti nekatere izredne ukrepe, da reši položaj: 1. V roku dvajsetih dni bodo predložili parlamentu zakonski predlog o reformi stanovanj, pri čemer naj bi šlo predvsem za razlastitev gradbenih zemljišč in za intervencije v korist GESCAL. V tej zvezi bodo nekatere ukrepe uveljavili z vladnim dekretom, da pospešijo postopek. 2. Okrepitev javnih del, za kar je treba zagotoviti ustrezna sredstva. 3. Obravnavajo možnost davčnih olajšav za razdobje 25 let za nove gradnje.

O teh predlogih se bo jutri minister razgovarjal s sindikalisti, ki so že povedali, da gre za pomemben sestanek in da je odvisno od tega, če bodo za 20. januar potrdili vsedržavno stavko gradbenih delavcev.

V senatu so se danes načelniki skupin dogovorili za program zasedanj v prihodnjem razdobju, ko bosta v ospredju razpravi o reformi univerz in o deželnih statutih. V poslanski zbornici pa je predsednik Pertini na osnovi sestanka načelnikov skupin, ki je bil že decembra, izdelal shemo zasedanj, ki predvideva, da se do petka zaključi razprava o «paketu» za Južno Tirolsko, nato bo na dnevnem redu zakon o najemninah za zemljišča, v sredo, 27. januarja pa bodo pričeli z razpravo o davčni reformi, ki jo bodo zaključili v prvih dneh februarja.

Komisija za zunanje zadeve poslanske zbornice se bo sestala v četrtek, 21. januarja popoldne in bo poročal minister Moro o zadnjem razvoju mednarodnega položaja.

V poslanski zbornici se je danes nadaljevala razprava o «paketu» in so odobrili prvih pet členov ustavnega zakona. Misovci so pričeli z delno obstrukcijo, saj so vložili kar 103 popravke in so tudi napovedali, da bodo za nekatere zahtevali, da se imensko glasuje, tako da bo jasno, kdo ni glasoval v skladu «z nacionalnimi interesi», kot so obrazložili. Dva popravka, o katerih se je danes glasovalo, je zbornica zavrnila s plebiscitarnim številom glasov 25 proti 330 in 23 proti 331. Samo pri glasovanju o členu pet (ki se nanaša na pristojnosti pokrajine Bocen) so se liberalci vzdržali.

Dr. Magnago sprejel nagrado Schuman

STRASBURG, 19. — V muzeju «Notre dame» je bila danes svečanost, ko so izročili «nagrado Robert Schuman» predsedniku Volkspartei dr. Magnagu, kot priznanje «za pomemben prispevek k sestavljanju novega statuta za Južno Tirolsko». Isto nagrado za lansko leto so izročili tudi švicarskemu pisatelju Denisu De Rougemontu, ki vodi evropski kulturni center v Ženevi. Nagrado ustanove «Von Stein» so v preteklosti že prejele vidne osebnosti kot Monnet in Mansholt.

Na svečanosti je bil prisoten italijanski veleposlanik pri EGS Gardini, ki je izročil poslanici, ki sta jih naslovila na predsedstvo ustanove predsednik vlade Colombo in zunanji minister Moro in v katerih izražajo zadovoljstvo ob skupni akciji italijanske vlade in dr. Magnaga za mirno sožitje in za razvoj prebivalstva Južne Tirolske. Telegrama sta poslala tudi minister Piccoli in predsednik deželne uprave Grigolli.

Colombo obišče Francijo

RIM, 19. — Predsednik vlade Colombo bo v spremstvu zunanjega ministra Mora uradno biskal 29. in 30. januarja Francijo. Sporočilo o obisku so istočasno objavili v Parizu in v Rimu.

V NEW YORKU SESTANEK PREDSTAVNIKOV ŠTIRIH VELESIL

Egipt in Jordanija odgovorila na predloge izraelske vlade za mir na Bližnjem vzhodu

Arabci zahtevajo sklicanje varnostnega sveta - Izraelska vlada se je seznanila z arabskim odgovorom

NEW YORK, 19. — V stanovanju ameriškega predstavnika pri Združenih narodih Yosta, so se danes sestali predstavniki štirih velesil in razpravljali o Bližnjem vzhodu. Po sestanku so sklenili, da se bodo ponovno sestali 27. januarja. O razgovorih ni bilo objavljeno nobeno sporočilo.

Posredovalec Združenih narodov za mir na Bližnjem vzhodu, veleposlanik Jarring pa je imel danes razgovore z jordanskim, izraelskim in egiptovskim predstavnikom pri OZN. Tudi o teh razgovorih se ni zvedelo ničesar.

V New Yorku je bilo sporočeno, da je izraelski predstavnik na pogajanjih pri Jarringu Tekoah poslal svoji vladi egiptovske in jordanske protipredloge na načrt za pogajanja, ki ga je izraelska vlada predložila Jarringu za rešitev krize na Bližnjem vzhodu. V izraelskih krogih Združenih narodov so dali vedeti, da egiptovski protipredlogi ne vsebujejo nič novega in so bolj ali manj v skladu z dosedanjimi stališči Kaira in s predlogi, ki jih je nedavno obrazložil egiptovski zunanji minister Riad v Londonu, Parizu in Rimu. Isti krogi pravijo, da tudi odgovor jordanskega kralja Huseina se v bistvu ne razlikuje od egiptovskega. Kljub temu pa so pojasnili, da sta oba odgovora bolj «zmerna» v primerjavi «z ostrimi izjavami», ki so jih dali v zadnjih dneh politični predstavniki v Kairu.

Kot se je zvedelo v New Yorku, egiptovski protipredlogi vsebujejo sledeče točke: katerikoli sporazum o miru in Bližnjem vzhodu mora sloneti na jamstvu štirih velesil, katere bodo morale poslati na Bližnji vzhod mednarodni «korpus miru» za nadzorovanje izraelskih - arabskih meja; Egipt je pripravljen podpisati zadevne dokumente o ukinitvi vojnega stanja na Bližnjem vzhodu; Izrael mora umakniti vse svoje sile s področij, ki jih je zasedel v vojni leta 1967, nakar naj bi sledila obojestranska demilitarizacija mejnih področij.

Kot je znano, Izrael še vedno nasprotuje prisotnosti mednarodnega «korpusa miru» štirih velesil. Poleg tega je Izrael samo načelno sprejel umik svojih čet pod pogojem, da se mu «zagotovijo meje, ki jih bodo Arabci priznali». Izrael pogojuje mir na Bližnjem vzhodu podpisu neposredne mirovne pogodbe z arabskimi državami. Glede zasedenih področij pa je Izrael že večkrat izjavil, da ne bo zapustil gričevja Golan, stari arabski del Jeruzalema, področje Gaze in strateški Rt Sharm El Sheik ob vstopu v Tiransko ožino.

Politični opazovalci v New Yorku menijo, da so v Washingtonu prepričani, da bodo morali prej ali slej pritisniti na Izrael in ga prepričati, da sprejme kompromis in da se odpove nekaterim svojim zahtevam.

5. februarja zapade rok o prekinitvi ognja ob Sueškem prekopu. V New Yorku so prepričani, da do tistega dne gotovo ne bo prišlo do kakega konkretnega sporazuma med Izraelom in Arabci in da bodo pogajanja pri veleposlaniku Jarringu zahtevala dlje časa. Egipt in Jordanija pa sta nedvomno zahtevali sklicanje varnostnega sveta, ki naj bi razpravljal o krizi na Bližnjem vzhodu. Glede tega vprašanja pa Izrael meni, da bi sestanek varnostnega sveta negativno vplival na sedanja pogajanja.

Medtem pa je v Kairu v teku zelo živahno diplomatsko delovanje.

Zunanji minister Riad in ministrski podtajniki so imeli v teh dneh številne sestanke z akreditiranimi diplomati v egiptovskem glavnem mestu. Obvestili so jih o vsebini note, ki jo je Egipt izročil Združenim narodom v odgovor na izraelske predloge.

V Jeruzalemu se je danes sestala izraelska vlada, na kateri je zunanji minister Aba Eban obrazložil egiptovski in jordanski dokument, ki ga je vlada pravkar dobila od veleposlanika Jarringa. Sedaj bodo v Jeruzalemu dokument podrobno preučili in o njem sklepali na prihodnji seji vlade, ki bo v nedeljo.

TRINAJSTO ZASEDANJE ZAVEZNIŠKE KOMISIJE

Zastoj med pogajanji o berlinskem vprašanju

Kosigin je sprejel Schröderja - Danes obišče predsednik skupine demokristjanov Bundestaga Bazel Poljsko

BONN, 19. — Danes je bilo v Berlinu trinajsto zasedanje štiristranske medzavezniške komisije o Berlinu, ki so se je udeležili kot običajno veleposlaniki ZDA, Francije, Velike Britanije in Sovjetske zveze. Zasedanje je bilo v poslopju, kjer je že bil nekdaj sedež medzavezniške komisije.

Seja je trajala tri ure in je v uradnem poročilu rečeno, da so «nadaljevali konkretno razpravo o vprašanjih, ki so v diskusiji, ter da bo prihodnja seja 9. februarja, med tem časom pa se bodo sestali strokovnjaki». Uradno sporočilo je do pičice isto, kot so ga izdali po dvanajstem zasedanju. Poročilo je prebral ameriški predstavnik, saj je po vrstnem redu zasedanja predsedoval ameriški veleposlanik.

Kasneje se je izvedelo, da so večino časa porabili za obravnavo zapadnih protestov, ker so 13. januarja ustavili neki njihov vojaški konvoj in so vzhodnonemške oblasti zahtevale, da so pritisnili tudi njih tranzitno vizo, kar so z zapadne strani označili za ilegalno.

V bonskih krogih ocenjujejo to zasedanje kot korak nazaj, oziroma da gre za zaviačevanje. V tej zvezi tudi omenjajo, da je novi datum zasedanja določen dokaj pozno in da so se vršila zasedanja skoro vsak teden, ko je obstajalo upanje, da se bodo stvari naglo rešile.

V Bonnu tudi omenjajo, da gre za določeno zavlačevanje s strani zapadnih krogov, ker so zlasti Amerikanci mnenja, da je šel Brandt po poti odprte politike do vhoda predaleč, oziroma prehitro in tako je bilo tudi stališče na zasedanju NATO.

Celotno vprašanje je torej dokaj zapleteno in povezano s sovjetsko-nemškimi odnosi tudi v zvezi s podpisom sovjetsko - nemške pogodbe, oziroma njene ratifikacije, pri čemer gre tudi za odnose med obema Nemčijama in odnose med Zapadno Nemčijo in Poljsko.

Danes je sprejel predsednik sovjetske vlade Kosigin predsednika za zunanje zadeve nemškega parlamenta demokristjanskega prvaka Schroederja, ki je po razgovoru dejal, da je obrazložil Kosiginu stališče svoje stranke o ratifikaciji sovjetsko - nemške pogodbe. Schroeder se je v Moskvi že razgovarjal z zunanjim ministrom Gromikom in ministrom za zunanjo trgovino Patoličevim.

Agencija TASS in moskovski radio sta danes dokaj obširno poročala o tem obisku, pri čemer so podčrtali njegovo izjavo o «gospodarskem sodelovanju in kulturnih stikih med Bonnom in Moskvo». Očitno gre za odraz sovjetskih teženj, da se gre naprej po poti pomirjenja in da se doseže ratifikacija pogodbe ter v končni meri tudi sklicanje evropske konference o varnosti, kjer berlinsko vprašanje ne bi bilo tako v ospredju in bi pač bilo eno izmed številnih vprašanj odnosov.

Jutri bo predsednik parlamentarne skupine demokristjanov zahodnonemškega parlamenta Rainer Bazel obiskal Poljsko, kjer se bo sestal z najvišjimi voditelji in tudi z novim tajnikom partije Gierekom, za katerega bo to istočasno prvi sestanek z zapadnimi politiki, od kar je prevzel to mesto. Bazel bo izvršil obisk na vabilo poljskega instituta za mednarodna vprašanja in bo imel v Varšavi tudi javno predavanje pred člani instituta.

POLOŽAJ V GDANSKU

Skupščine delavcev in prekinitve dela

Uslužbenci mestnih prevozov zahtevajo boljše plače Funkcionarja gdanskih ladjedelnic v Varšavi

VARŠAVA, 19. — Po vesteh ljudi, ki so prišli iz Gdanska v Varšavo, je bilo danes v gdanskih ladjedelnicah vse mirno. Vsi ladjedelski obrati so redno delovali, so izjavili očividci, in ni prišlo do nobene prekinitve dela.

Danes sta prispela v Varšavo dva visoka funkcionarja gdanskih ladjedelnic, da bi objasnila državnim oblastem položaj v največjih poljskih ladjedelskih obratih. Kot smo včeraj pisali, so delavci v teh ladjedelnicah včeraj zjutraj prekinili delo za eno uro in šli na razgovor z ravnateljstvom podjetja, kjer so se dogovorili, da bo odpotovala v Varšavo skupna delegacija, sestavljena iz predstavnikov delavcev in voditeljev ladjedelnice.

V Varšavi sta se glavni ravnatelj Združenja ladjedelske industrije Gdanska in Gdinje Stanislav Skrobacz in glavni ravnatelj gdanske ladjedelnice «Lenin» Stanislav Zaczek razgovarjala z ministrom za težko industrijo.

Po vesteh zahodnih tiskovnih agencij so danes zjutraj tramvajski uslužbenci prekinili delo in se sestali na skupščini, na kateri so zahtevali predvsem povišanje plač. Po istih vesteh tramvaji v Gdansku niso vozili do 10.15, medtem ko so vozili mestni avtobusi. Pozneje so prekinili vožnje tudi avtobusni uslužbenci, ki so se prav tako sestali na skupščini. Uslužbenci gdanskih mestnih prevozov so sklenili predložiti mestnim oblastem zahteve po vzorcu zahtev, ki so jih včeraj predložili ladjedelski delavci.

Čeprav je bilo v dopoldanskih urah v Varšavi sporočeno, da se delo v gdanski ladjedelnici «Lenin» normalno odvija, so vendar pozneje prišle vesti, da so se delavci v raznih oddelkih te velike ladjedelnice sestali na skupščinah in razpravljali o svojih zahtevah. Neki deželni funkcionar v Gdansku je danes izjavil, da so delavci poslali oblastem že okrog 2.000 dokumentov z raznimi zahtevami. Funkcionar je poudaril, «da je vse to absurdno in da se trudijo, kako bi delavce prepričali, naj se organizirajo in naj enotno postavijo svoje zahteve». Iz tega izhaja, da so sindikati popolnoma izgubili oblast nad delavci, ki sedaj ravnajo po lastni pobudi. Poleg tega je isti funkcionar izjavil, da si neka skupina v ladjedelnici «Lenin» prizadeva, da bi ustavila delo v obratih in izzvala nerede, kar resno ovira ureditev socialnega položaja v Gdansku.

V Varšavi se je nocoj zvedelo, da se je popoldne delegacija uslužbencev gdanskih mestnih prevozov sestala s sindikalnimi predstavniki in jim predložila vrsto zahtev s prošnjo, naj jih pošljejo občinskim oblastem. Poleg povišanja plač, uslužbenci mestnih prevozov zahtevajo ukrepe za varstvo na delu, izboljšanje organizacije mestnih prevozov in denarno doklado za kritje višjih življenjskih stroškov po nedavnem zvišanju cen živil, ki je povzročilo tragične nerede preteklega decembra.

Glasilo enotne delavske partije v Ščečinu je včeraj objavilo seznam smrtnih žrtev med decembrskimi dogodki v Ščečinu. Poleg tega se je zvedelo, da je bil v soboto v Ščečinu minister za trgovinsko mornarico, ki se je sestal s pristaniškimi delavci. Kot poroča sindikalni list «Glos Pracy», so se delavci obvezali, da bodo hitreje razkladali ladje. Na sestanku so delavci poudarili, da je možno izboljšati učinkovitost dela, da pa teh možnosti ni mogoče izkoristiti zaradi slabe upravne organizacije. Delavci so izjavili, da za izboljšanje položaja je treba popolnoma preurediti delovne pogoje v pristanišču. Poleg tega pa je treba zadovoljiti in uresničiti upravičene zahteve, ki jih postavljajo delavci.

Proslava 50-letnica KPI v Moskvi

MOSKVA, 19. — Na sedežu sovjetske akademije znanosti in umetnosti je bila danes svečana proslava petdesete obletnice ustanovitve Italijanske komunistične partije. Na svečanosti je govoril član političnega urada CK KPI Novella, prisoten pa je bil Giuliano Pajetta. Govorili so tudi nekateri sovjetski znanstveniki.

Sovjetski tisk v teh dneh posveča precejšnjo pažnjo obletnici ustanovitve KPI in so tako med drugim tudi predvajali govor Togliattija, ki ga je imel po moskovskem radiu v ruščini.

ŠESTI ATENTAT V TRENTU

Fašisti so postavili bombo na spomenik partizanom

Dramatične okoliščine odkritja in uničenja bombe - Preplah v mestu

TRENTO, 19. — Preteklo noč je prišlo do šestega atentata, ki je bil istočasno najresnejši in samo po sreči, odnosno zaradi opreznosti policije in minerja karabinjerjev, ni povzročil človeških žrtev.

Do preplaha je prišlo okrog 22.30, ko je neki mimoidoči opazil na spomeniku trentinskega odporniškega gibanja, ki so ga darovale družine žrtev odporniškega gibanja Albanije, športno vrečo z rdečimi in črnimi progami. Mož je menil, da taka vreča ne spada na spomenik in jo je dvignil ter vrgel na bližnjo gredico.

Istočasno pa je neznanec telefoniral kvesturi in napovedal eksplozijo pred sodno palačo, kjer je postavljen omenjeni spomenik. Takoj so policijske in karabinjerske patrulje obkolile področje in postavili so varnostni kordon ter zaprle promet.

Kmalu so našli vrečo in so poklicali minerja karabinjerjev Antonija Morabita, ki je prišel čez kake tričetrt ure. Med tem časom pa so se vreči približali novinarji in radovedneži, ki jim je uspelo, da so se zmuznili skozi zanke kordona. Nekateri so bili tudi mnenja, da gre za lažni alarm in da naj bi vrečo takoj odprli. Vendar pa je komisar javne varnosti Lorenzo vztrajal, da je treba počakati na strokovnjaka.

Miner Morabito je zahteval, da se vsi odstranijo in je nato postavil na drevo vrv s kavljem, ter je skrit za drevesom počasi zapel vrečo in jo dvignil. Do eplozije je prišlo, ko je iz vreče padel predmet, ki je udaril po zemlji. Kasneje je Morabito povedal, da je čul šumenje vžigalne vrvice, zato je imel tudi trenutek časa, da se je za drevesom vrgel na tla in da je vse ostale pozval, da se skrijejo.

Eksplozija je bila zelo močna in so jo občutili do razdalje 500 metrov. Na nasprotni strani ceste je eksplozija razbila vsa stekla sodne palače. Miner je povedal, da je peklenski stroj bil najbrž opremljen z dvema vžigalnima sistemoma: prvi na poteg in drugi na čas in da je bilo v njem okrog dva kg tritola ter da bi lahko povzročil pokol.

Kot smo že omenili je to že šesti atentat, do katerega je prišlo v zadnjih dveh dneh v Trentu. V petek ponoči so s steklenicami bencina zažgali sedež organizacije «Lotta continua» in tobakarno, ki je last sorodnice tajnika CISNAL ter končno vežna vrata sedeža CISNAL.

Dve noči kasneje so eksplodirale močne bombe pred hotelom Mayer, kjer je sedaj moški kolegij višje šole za socialne vede ter v avtomobilu pokrajinskega tajnika kovinarjev CISL Matteia.

Včeraj so našli v neki osrednji ulici eksplozivni svinčnik, ki bi lahko služil kot vžigalnik za bombe, ali kot zažigalno sredstvo.

Dosedanje preiskave so jasno pokazale, da gre — kot običajno — za skrajno desnico in so prijavili vodilnega predstavnika organizacije «Avanguardia nazionale» geometra Riccarda Leveghija, ki ga sumijo, da je povzročil požar na sedežu «Lotta continua». Izdala so ga očala, ki jih je slučajno našel neki novinar, na katerih je bilo napisano ime optika, ki jih je izdelal. Preiskavo je prevzel neposredno javni tožilec.

V Tridentu je prebivalstvo zelo razburjeno zaradi novega vala terorističnih napadov, ki ga spravljajo v zvezo z razpravo o južno-tirolskem paketu, ki se vrši v teh dneh v rimskem parlamentu in ko «črna internacionala» običajno skuša izkoriščati to vprašanje za ustvarjanje nacionalističnih trenj.

Južnovietnamski partizani si ogledujejo razbitine ameriškega helikopterja, ki so ga sestrelili zahodno od mesta Hue

SAJGON, 19. — Ameriško poveljstvo v Vietnamu sporoča, da so izvidniški helikopterji ugotovili zelo živahno premikanje partizanskih edinic v Južnem Vietnamu. Ameriško poveljstvo govori že o številnih manjših spopadih in pravi, da so v preteklih noči partizanske edinice napadle z minometalci ameriško oporišče Da Nang. Poleg tega je predstavnik ameriške vojske sporočil, da je v nedeljo popoldne en ameriški «phanton» strmoglavil blizu mesta Hue.

V Kambodži pa se nadaljujejo boji na glavni državni cesti, ki povezuje Phnom Penh s pristaniščem Konpong Som. Kamboški partizani so do sedaj zavrnili vse napade Lon Nolove vojske in južnih Vietnamcev.

Podgorni zaključil uradni obisk v ZAR

Skupno poročilo pravi, da bo Sovjetska zveza dala Egiptu vsestransko pomoč za boj proti izraelski agresiji in za notranji gospodarski napredek

KAIRO, 19. — Predsednik vrhovnega prezidija Sovjetske zveze Nikolaj Podgorni je danes po šestdnevnem obisku v Egiptu odpotoval v Moskvo. Na kairskem letališču so ga pozdravili egiptovski predsednik El Sadat in drugi številni ekiptovski državniki.

Po njegovem odhodu je bilo objavljeno skupno poročilo o uradnih razgovorih, ki jih je imel Nikolaj Podgorni v Kairu z najvišjimi egiptovskimi državniki. V poročilu je med drugim rečeno, da sta Sovjetska zveza in ZAR trdno prepričani, da se pravičen in trajen mir na Bližnjemu vzhodu lahko doseže samo z umikom izraelskih oboroženih sil z vsega zasedenega arabskega ozemlja, z uveljavitvijo resolucije varnostnega sveta od 22. novembra leta 1967 in z uveljavitvijo resolucije Združenih narodov, ki poudarja zakonite pravice arabskega palestinskega naroda.

Poročilo nadalje pravi, da se Sovjetska zveza obvezuje še naprej podpirali ekiptovski narod v boju proti izraelski agresiji za osvoboditev vsega arabskega ozemlja, ki ga je zasedel Izrael in za pravično rešitev spopada na Bližnjem vzhodu. Obe državi, poudarja poročilo, se še posebno zavedata resnega položaja, ki je nastal na Bližnjem vzhodu po izraelski agresiji na ZAR in druge arabske države. SZ in ZAR menite, da predstavlja ta agresija del politike imperialističnih sil, ki skušajo zadušiti narodno osvobodilno gibanje narodov arabskega vzhoda. Hkratj pa sta prepričani, da predstavlja izraelska napadalna in ekspanzionistična politika, ki se razvija zahvaljujoč stalni podpori imperialistov in zlasti ZDA, kršitev načel Združenih narodov in mednarodnega prava, ker predstavlja napad proti neodvisnosti, suverenosti in varnosti arabskih držav.

Poleg tega poročiio pravi, da so na razgovorih z zadovoljstvom ugotovili enakost stališč v boju proti imperializmu in kolonializmu, glede razvoja in utrditve sodelovanja med arabskimi državami, ki je velike važnosti za uspešen boj proti napadalni in ekspanzionistični politiki Izraela, ter za odpravo posledic agresije in bodoči razvoj prizadetih arabskih držav.

Potem ko poročilo ugotavlja, da se ZAR in SZ strinjata tudi glede osnovnih vprašanj mednarodne politike, poudarja, da bo obisk Podgornega še bolj utrdil prijateljstvo in sodelovanje med obema državama. Glede medsebojnega sodelovanja pa bo Sovjetska zveza dala Egiptu vsestransko pomoč, zlasti še za razvoj elektrifikacije egiptovskega podeželja, za uresničitev agrarne reforme in za razvoj na vseh ostalih gospodarskih in socialnih področjih.

Carli pri Kosiginu

MOSKVA, 19. — Danes zvečer je sprejel predsednik vlade Kosigin guvernerja Banca d'Italia dr. Guida Carlija, ki je na obisku v Moskvi, ko se v rednih presledkih razgovarja s predstavniki osrednjih sovjetskih bank. Agencija Tass v poročilu o tem sestanku pravi, da sta obravnavala nekatera vprašanja italijansko - sovjetskih gospodarskih odnosov.

Muskie za ravnotežje sil ZDA-SZ v Evropi

NEW YORK, 19. — Demokratski kandidat za prihodnje predsedniške volitve, senator Edmund Muskie, je po vrnitvi iz potovanja po Evropi, SZ in v Srednjem vzhodu izrazil mnenje, da bi «odhod ameriških vojaških sil iz Evrope bil v trenutnem položaju škodljiv». Muskie trdi, da se je po potovanju in razgovorih z odgovornimi evropskimi in sredozemskimi politiki premislil.

Prej je namreč podpiral stališča znanega pacifističnega senatorja Mansfielda, da Li morale ZDA prispevati k procesu evropskega pomirjevanja z umikom svojih sil s teh strateških področij.

Muskie trdi, da potrebujejo ZDA «ravnotežje sil v Evropi», češ da je to objektivni pogoj za nadaljno pomiritev in sporazumevanje med ZDA in SZ. Kot razlog za svoj premislek pa omenja, poleg položaja na Srednjem Vzhodu tudi Brandtovo politiko zbliževanja z Vzhodom.

V Moskvi se je Muskie pogovarjal štiri ure s premierom Kosiginom in o tem pogovoru ni hotel povedati ničesar. Dejal je samo, da sta se pogovarjala tudi o Berlinu in o položaju na Srednjem Vzhodu, ki «zelo zastruplja odnose med velesilama».

RIM, 19. — Predsednik Saragat je danes sprejel predsednika deželnega sveta Lombardije dr. Bassettija in člane deželnega odbora.

ZAHTEVAM DELAVCEV SE JE PRIDRUŽILA DOLINSKA OBČINA

Dežela naj sprejme v lastno režijo zasebne medobčinske avtobusne proge

Stavka traja že enajst dni - Včeraj sprevod po mestnih ulicah - Delegacijo stavkajočih je sprejel tržaški župan Spaccini - Ponovili so mu zahtevo po municipalizaciji avtobusnih prog med Trstom in gornjo okolico - Podpora dolinske občine

Uslužbenci avtobusnega podjetja SAP med včerajšnjo demonstracijo

Stavka uslužbencev zasebnega koncesijskega avtobusnega podjetja SAP traja že enajst dni. Tudi grožnja in začetek represije v notranjosti samega podjetja, ko je gospodar družbe SAP Vittorio Sergas suspendiral z dela člana notranje komisije Deliseja, ni okrnila enotnosti delavcev, ki terjajo samo spoštovanje delovne pogodbe

Res, da je položaj nekako brezizhoden, saj je vsako posredovanje ostalo jalovo spričo trmastega vztrajanja gospodarja podjetja, ki trdi, da ne more spoštovati delovne pogodbe in pri tem navaja niz iz trte izvitih razlogov.

Uslužbenci podjetja SAP so se včeraj zjutraj zbrali pred prostori podjetja in se v sprevodu odpravili po mestnih ulicah. S transparenti so opozarjali na težak boj zasebnih prevoznikov in na dejstvo, da bi morala občinska uprava preklicati koncesije zasebnikom ter sprejeti v lastno režijo, prek podjetja ACEGAT, tudi avtobusne proge, ki povezujejo Trst z gornjo okolico in Krasom.

Stavkajoči so se v povorki odpravili pred županstvo na trgu Unità, od koder je delegacija stavkajočih šla k županu, inž. Spacciniju.

Spaccini je sprejel v zadnjih dneh več delegacij stavkajočih in se z njimi zadržal v daljših razgovorih. Očitno so ga zato hoteli le seznaniti z razvojem dogodkov. Poudarili so tudi zahtevo, naj občina municipalizira koncesijska podjetja in na ta način zagotovi stalnost avtobusnih zvez med Trstom in okolico. Znano je, da je tako zahtevo županu podpisalo že več tisoč občanov.

Županu so delavci obrazložili tudi stališča gospodarja, Vittoria Sergasa. Kot izhaja iz tiskovnega sporočila treh sindikalnih organizacij, FeNLAI - CISL, FIAI - CGIL in SA - CCdL - UIL, je bila podpisana delovna pogodba, ali točneje, sporazum o točkah in izvajanju delovne pogodbe, že 26. oktobra. Tedaj je bil sporazum parafiran, nekaj dni pozneje, 10. novembra, pa je bil sporazum podpisan in je začel veljati. Podpisali so ga predstavniki sindikatov, delodajalska zveza ANAC ter minister za delo posl. Carlo Donat - Cattin.

Mesec dni pozneje, 18. in 19. novembra, so morali uslužbenci Sergasovega podjetja pritisniti s sindikalno akcijo. Sergas namreč, edini v vsej deželi, ni hotel spoštovati delovne pogodbe. Delavci so dva dni zasedli prostore podjetja, o čemer smo tedaj tudi obširno poročali. Zasedbo so prenehali šele tedaj, ko se je Sergas obvezal, da bo spoštoval sporazum o delovni pogodbi retroaktivno od 1. decembra. Do 30. aprila 1971 pa bi Sergas poravnal zaostanke od maja do novembra 1970. V tem smislu se je javno obvezal pred predstavniki notranje komisije in sindikatov, nekaj dni pozneje pa obvezo preklical, z izgovorom, da je tisk poročal o zasedbi podjetja in o nastalem sporu.

Od tod izvira torej spor, ki se lahko zaključi samo ob solidarnosti vsega javnega mnenja, prizadetih prebivalcev, ki morajo v mesto s svojimi vozili ali kako drugače, ter energičnim posegom krajevnih oblasti. Svoj čas je občina municipalizirala sedanjo progo št. 7, ki pelje iz Trsta k Rumeni hiši v Barkovljah. Kot razlog je navedla dejstvo, da podjetje ni imelo pravice zvišati cene listkov.

Stavkajoči opozarjajo sedaj občino, da bi lahko municipalizirala Sergasove proge, ker ta ne spoštuje zakonov. Delovne pogodbe imajo namreč zakonsko veljavo in jasno je, da jih morajo zasebniki, ki jim je javna oblast dala koncesijo, spoštovati.

Včeraj zjutraj se je za publicizacijo Sergasovih prevoznih prog zavzel tudi dolinski občinski svet. Soglasno so občinski svetovalci sprejeli resolucijo, v kateri izražajo solidarnost s stavkajočimi uslužbenci in ugotavljajo, da se morajo delavci in študentje dolinske občine boriti s težavami, ker že 11 dni nimajo na razpolago ustreznih javnih prevoznih sredstev. Za to pa je krivo podjetje, ki noče spoštovati delovne pogodbe. Dolinski občinski svet je mnenja, da bi moralo podjetje zadostiti upravičenim zahtevam stavkajočih, medtem ko bi morala dežela poskrbeti za publicizacijo in sprejem v lastno režijo vseh medobčinskih prevoznih podjetij.

Predstavnika INAM pri odborniku Devetagu

Deželni odbornik Devetag je včeraj sprejel predsednika upravnega sveta ustanove INAM Giuricina in ravnatelja tržaškega sedeža ustanove. Na sestanku so skupno pregledali nekatere probleme s področja dravniške oskrbe, tudi v zvezi z bodočo ureditvijo teh storitev v vsedržavnem merilu. Namen sestanka je bil predvsem v vzpostaviti sodelovanja med pristojna deželnim odborništvom in ustanovo INAM v pričakovanju zdravstvene reforme v državi.

Za izboljšanje cestnega omrežja v tržaški pokrajini

Deželni odbornik za javna dela Masutto se je te dni sestal s predsednikom pokrajinske uprave dr. Zanettijem, ki so ga na obisku spremljali odbornik Volk, generalni tajnik dr. Moresi in arh. Petrossi. Na sestanku so razpravljali o nekaterih perečih problemih s področja prometa v tržaški pokrajini.

Posebno pozornost so posvetili nekaterim tehničnim vprašanjem v zvezi s skorajšnjo uresničitvijo tovornega postajališča pri Fernetičih. Razprava je nato prešla na nekatere nevarne odseke na cestnem omrežju v devinsko nabrežinski občini ter na potrebo po dokončani speljavi ceste, ki povezuje državno cesto štev. 14 (obalno) z morsko obalo pri «Brojnici».

NA SINOČNJI SEJI OBČINSKEGA SVETA

Dolinski občinski svet soglaša s spomenico predsedniku vlade

V resoluciji, ki so jo odobrili svetovalci KPI, PSI in Slov. skupnosti, izražajo zahtevo, naj Colombo čimprej sprejme delegacijo Slovencev v Italiji - Predlog za podelitev zlate kolajne občini

Sinoči je bila v Dolini seja občinskega sveta, ki je sprejel dva zelo važna sklepa. Predvsem je sprejel za svojo enotno spomenico predsedniku vlade Colombu in odobril resolucijo, v kateri izraža svojo zaskrbljenost zaradi fašističnih izgredov lanskega decembra v Trstu ter poziva parlament, da čimprej preide k diskusiji o zakonskem predlogu poslanca Škerka in senatorja Seme, ter zahteva, da predsednik vlade čimprej sprejme posebno delegacijo, kot jo omenja spomenica, da mu bo obrazložila razmere in zahteve Slovencev v Italiji. Za to resolucijo so glasovali svetovalci KPI, PSI in Slovenske skupnosti, medtem ko so se vzdržali svetovalci KD in PSU. Vodja demokristjanske skupine Gerli je izjavil, da KD podpira zahteve Slovencev, da se njegova skupina strinja z vsebino spomenice Colombu, da pa ne bo glasovala za resolucijo, ker da KD ni bila povabljena k sestavi in podpisu omenjene spomenice. Te njegove trditve je zavrgel župan, ki je pripomnil, da je bila povabljena tudi KD, ki pa ni pristala na to, verjetno iz razlogov, ki nam niso znani. Župan je med drugim tudi poudaril, da sta enotna spomenica Slovencev in zakonski predlog o ureditvi problemov slovenske skupnosti v Italiji, dva dokumenta, ki sta vredna, da o njih razpravljajo vsi občinski sveti, demokristjanske svetovalce pa je pozval, naj z glasovanjem za predloženo resolucijo dokažejo svojo zavzetost za zaščito narodnih pravic Slovencev.

Spomenico predsedniku Colombu je prebral odbornik Edvin Švab, ki je tudi utemeljil resolucijo in med drugim poudaril, da zavlačevanje nikakor ne prispeva k reševanju problemov in utrjevanju dobrih sosedskih odnosov.

Občinski svet je na svoji sinočnji seji soglasno odobril tudi sklep občinskega odbora glede prošnje za podelitev zlate kolajne za hrabrost dolinski občini, kot priznanje za velik delež njenega prebivalstva v protifašističnem in osvobodilnem boju. V osvobodilni vojni je sodelovalo vse prebivalstvo dolinske občine: mnogi kot borci, drugi kot aktivisti, kurirji, bolničarke itd. Mnogo jih je padlo v boju, drugi so izgubili življenje v nemških koncentracijskih taboriščih in v Rižarni. Občinski svet je pooblastil župana, da zbere potrebno gradivo in ga pošlje pristojni komisiji v Rim.

Nato je občinski svet odobril resolucijo glede krize pri prevozniškem podjetju SAP in resolucijo, v kateri podpira zahteve sindikalnih organizacij upokojencev glede uveljavitve premične lestvice, minimalnih pokojnin, zdravstvenega skrbstva itd. Odobril je tudi resolucijo z zahtevo po doslednem izvajanju členov 11, 54 in 59 deželnega statuta glede ustanovitve avtonomnega oddelka za podeljevanje posojil pod ugodnimi pogoji krajevnim ustanovam, kakor tudi resolucijo glede nujnosti temeljite davčne reforme z večjim upoštevanjem pristojnosti krajevnih ustanov.

Po odobritvi raznih resolucij je občinski svet odobril še nekatere sklepe občinskega odbora, med drugim sklep, da se vsota 8 milijonov lir, ki jih je prispevala dežela, dodeli za kritje večjih stroškov za gradnjo nove telovadnice, sklep glede okrepitve javne razsvetljave v nekaterih vaseh (3 milijone lir) itd.

Prihodnja seja bo v torek.

Shodi KPI za imenovanje članov rajonskih konzult

Drevi bodo ob 20. uri naslednji javni shodi KPI za imenovanje članov rajonskih konzult. Pri Sv. Ani (in za področje Kolonkovca) bo shod v prostorih krajevnega ljudskega doma v Stari istrski cesti. Pred imenovanjem člana konzulte bo občinska svetovalka Jole Burlo orisala vlogo rajonskih konzult in občinske decentralizacije.

V Rocolu bo shod v ljudskem domu «Marušič» na Rocolski cesti, ob prisotnosti občinskega svetovalca Lina Crevatina.

Šola na snegu dveh slovenskih šol

Pouka na snegu, ki ga prireja tržaško šolsko skrbništvo v turističnih krajih, sta se letos prvič udeležili tudi dve slovenski srednji šoli. Celotna šola «F. Erjavec» iz Rojana in nekaj razredov številnejše openske šole «S. Kosovel» so se preselili za teden dni v Piano del Cansiglio blizu Vittorio Veneto. Te iniciative se je udeležilo okrog 70 učencev. Nastanjeni so bili v hotelu S. Marco, kjer so imeli tudi pouk. Smučanju so bili namreč posvečeni samo dopoldnevi, medtem ko je bil popoldne reden pouk. Dijake so spremljali profesorji literarnih in znanstvenih predmetov.

Kljub stalnim spremembam je bilo vreme ves teden toliko ugodno, da so dijaki vsako dopoldne tri ure smučali pod vodstvom štirih diplomiranih smučarskih učiteljev. Navdušenje za ta šport je bilo tolikšno, da so vsi kar vidno napredovali. To se je najbolje pokazalo v soboto dopoldne na zaključnem tekmovanju. Med začetniki so se najbolje izkazali Andrej Milkovič, Damijan Cijan in Morana Tavčer; v drugi stopnji so se izkazale za najpridnejše Rosana Sosič, Ornella Neppi in Lučana Hrovatin; v tretji stopnji pa so zmagali Aleksandra Udovič, Robert Gorjup in Sonja Jazbec.

Popoldanske učne ure so morale biti seveda usklajene z okoljem, posebno ure prirodopisa in zemljepisa, ki so bile večkrat na prostem. Popoldansko delo so dopolnjevale ure petja, katerih rezultat je bila zaključna prireditev v soboto popoldan ob nagrajevanju zmagovalcev jutranjih tekem.

Ob tem skupnem bivanju na snegu so imeli profesorji priliko spoznati neštete prednosti celodnevnega stika z dijaki. Za dijake pa je pomenilo to bivanje na snegu pravcato doživetje: udoben ambient v hotelu, skupno življenje in zbližanje dijakov s profesorji, krasno naravno okolje so obogatili učence in občutno vplivali na njihov razvoj. Zato je priporočljivo, da bi to pobudo povzele v bodoče še druge šole v korist naše mladine.

SPOROČILO PREDSEDNIKA RIBEZZIJA

27. t. m. prva letošnja seja deželnega sveta

Svet bo moral poskrbeti za nadomestitev D'Antonija, ki je odstopil kot odbornik zaradi spora s PRI

Predsednik deželnega sveta Ribezzi je včeraj sprejel načelnika komunistične svetovalske skupine Moschionija. Ta ga je seznanil s stališčem, ki sta ga v zvezi z nekaterimi političnimi vprašanji, ki zadevajo našo deželo zavzela deželni odbor in svetovalska skupina KPI. Moschioni je tudi povabil dr. Ribezzija, naj bi nujno sklical sejo deželnega odbora. Dr. Ribezzi je dejal, da bo določil datum po predhodnem sestanku z načelniki drugih svetovalskih skupin.

Na poznejšem sestanku z načelniki teh skupin, kateremu je prisostvoval tudi predsednik deželnega odbora Berzanti, je dr. Ribezzi določil prvo letošnjo sejo deželnega sveta za v sredo, 27. januarja, s pričetkom ob 9.30. Med drugim bo treba na tej seji določiti namestnika za odbornika D'Antonija, ki je kakor predvideno odstopil s svojega mesta. Razprava bo zajela tudi dva zakonska načrta, ki se nanašata na deželno osebje, in ki ju je vlada pred kratkim zavrnila z nekaterimi pripombami.

SINOČI V MALI DVORANI KULTURNEGA DOMA

Antun Kujavec v imenitni izvedbi «Blazneževih zapisov»

Številni gledalci nagradili prvaka hrvaškega gledališča iz Pulja z zasluženim aplavzom - Zahvalil se mu je predsednik Slov. kluba Turina

V mali dvorani Kulturnega doma smo sinoči po prizadevanju Slovenskega kluba bili priča «teatru enega igralca», gledališki zvrsti, ki sicer ni tako nova, ki pa si prav v zadnjem času odločno utira pot na gledališke deske in uveljavlja kot oblika, ki more gledališkemu sladokuscu na odru in med občinstvom, nuditi izredno intenzivno umetniško doživljanje. Med velikimi slovenskimi umetniki se je tej zvrsti v zadnjem času posvetil nedavno umrli genij slovenske gledališke besede Stane Sever, našemu občinstvu pa je gotovo še v spominu Nakrstova mojstrska realizacija «Poslednjega traku» pred leti v isti mali dvorani, v kateri se nam je tokrat predstavil hrvaški dramski umetnik Antun Kujavec, sedaj prvak Drame istrskega narodnega gledališča v Pulju.

Brez pridržkov je treba priznati, da nas je Antun Kujavec s svojim likom Popriščina držal v pozorni zbranosti od začetka do konca poldrugo uro trajajoče igre, med katero je interpretiral tega tragikomičnega junaka iz Gogoljevih «Blazneževih zapisov» z redkim igralskim žarom. Intenzivnost njegovega podajanja je tolikšna, da je z njo plastično pričaral skozi Popriščinovo blodnjo vso tragično usodo neznatnega človečka, uradnika za prirezovanje peres, ko se mu sanja o svetu sreče in bogastva sproti spreminja v blaznost, ki se v prvem delu še oklepa realnih in otipljivih okvirov malega prostora in ljudi v njem, v drugem, ko je že v blaznici, pa ga blodna domišljija postavi v vlogo španskega kralja, v stanje totalne blaznosti, v kateri se mu za trenutek odstrne zastor umske teme le ob pridivu ruske zemlje, lastne domačije in ljubljene matere.

Antun Kujavec je vse te razpoloženjske variacije gradil z dognano in smiselno rastočo dinamiko, s sugestivnostjo svojih bogatih izraznih sposobnosti, ki zlasti v glasovni modulaciji in mimiki obraza na moč prepričljivo odsevajo blodno junakovo duševnost. Njegovo igralsko in kreatorsko podoživljanje je tolikšno, da gledalec v trenutku pozabi, da prisostvuje igri enega samega igralca, in če prisluhne samo govoru, zadobi občutek, da igra na odru prav toliko igralcev, kolikor je v tej monodrami prisotnih oseb, s katerimi vodi Popriščin svoj namišljeni dialog. Treba je tudi omeniti, da je njegova dikcija jasna in da zato hrvaščina prav nič ne moti.

Res močna igralska stvaritev močne igralske osebnosti, ki ustvarja samo iz sebe in so mu skromni scenski rekviziti samo komaj nakazani prostor.

Obiskovalci Slovenskega kluba, ki so tokrat prihiteli posebno številni, so imenitnemu gostu izrazili svojo hvaležnost z dolgotrajnim ploskanjem in cvetjem, predsednik Slov. kluba dr. Turina pa še z besedami prisrčne in iskrene zahvale.

j. k.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 6. strani

NOVI PREDSEDNIK ODV. GIOFFRÈ PREVZEL POSLE

Delež obveznosti družbe Friulia znaša približno 12 milijard lir

V podjetjih, pri katerih je soudeležena Friulia, je zaposlenih kakih 2000 oseb

Dr. Fabrizio Malipiero, ki je načeloval deželni finančni družbi «Friulii» od njene ustanovitve v aprilu leta 1967 do nastopa novega voditelja, je včeraj formalno izročil posle novemu predsedniku ustanove, odv. Enzu Marii Gioffreju. Ob tej priliki je dr. Malipiero naglasil, da je prepričan, da predaja svojemu nasledniku sicer mlad a vendar povsem sposoben instrument za izvajanje nalog, ki mu jih je namenila dežela Furlanija - Julijska krajina. Dr. Malipiero je nadalje izrazil svoje prepričanje, da bo Friulia pod vodstvom dr. Gioffreja dosegla nove uspehe v okviru splošnega deželnega gospodarstva.

Nato je spregovoril odv. Gioffre, ki je naglasil prepričanje, da bo Friulia razvila svoje zmogljivosti ter uspešno in otipljivo podprla deželno ekonomijo. Deželna finančna družba sodeluje, kakor znano, kot manjšinska udeleženka pri glavnici novih ali že obstoječih družb, ki se udejstvujejo na deželnem ozemlju, ter dovoljuje razne finančne olajšave družbam, pri katerih je soudeležena .V prvih treh in pol letih svojega delovanja je družga pregledala 288 finančnih operacij ter se odločila za sodelovanje pri 37 gospodarskih pobudah. Med temi je 21 novo nastalih organizacij, ki pa niso vse strogo gospodarsko - pridobitne narave, ampak se nekatere — z omejeno glavnico — ukvarjajo s študijskim delom in raziskovanjem.

Skupna vrednost obveznosti, ki jih je sprejela Friulia z deleži pri glavnicah posameznih družb, s finančnimi posegi in oddanimi jamstvi znaša približno 12 milijard lir. Za uresničene posege in oddana jamstva pa so izdatki presegli 8 milijard lir. Glede teritorialne soudeležbe finančne družbe pri glavnicah posameznih družb veljajo naslednji odstotni deleži: v okviru tržaške pokrajine 36 od sto, videmske, 36 od sto, pordenonske 14 od sto in goriške 14 od sto. Skupno število delavcev, zaposlenih pri družbah, pri katerih je Friulia soudeležena, presega 2.000 enot. Pred kratkim so sklenili dvigniti glavnico družbe s sedanjih 12 na 16 milijard lir. Od tega bo deželna uprava podpisala 3 milijarde.

VČERAJ PRI ŠTIVANU

Razstrelitev starega mostu čez cesto «202»

Kamionska cesta štev. 202 je bila včeraj od 10.30 dalje zaprta za promet na odseku pri Štivanu (lotto 0), ker so delavci goriškega podjetja Tacchino, ki gradi ta odsek avto ceste ob 11. uri razstrelili stari most čez cesto. Most je zgradilo leta 1956 podjetje Brussi. Sedaj bodo zgradili večji most. Promet je ponovno redno stekel po 18. uri. Prisotni so bili tudi predstavniki «Autovie Venete».

Po nesreči, pri kateri je nedavno tega neki domačin z avtom zdrknil z mosta na spodnjo cesto, so Štivančani zahtevali od ANAS, da postavi zaščitno ograjo, kar je ANAS tudi storil.

Včeraj so dokončali delo pri asfaltiranju devinskega podvoza, to je odseka ceste Devina k železniški postaji.

Sporočilo cvetličarjem

Zbornica za trgovinstvo, industrijo, obrtništvo in kmetijstvo v Trstu obvešča vse cvetličarje tržaške pokrajine, da je predvideno razdeljevanje čebulic holandskih mečev s 50 odst. prispevkom na nakupno ceno.

Prednaročila bodo sprejemali od dne 25. januarja dalje na sedežu Pokrajinskega kmetijskega nadzorništva v Trstu, Ulica Ghega 6.

Ker je na razpolago le omejena količina čebulic, bodo prednaročila sprejemali do izčrpanja razpoložljivih zalog. Cvetličarji so vabljeni, da pohitijo s prednaročili.

Pridržana prognoza za nogometaša Triestine

24-letnemu Ivanoju De Vettoru iz Benetk, članu nogometnega moštva «Triestina», je včeraj popoldne, med treniranjem na nogometnem igrišču «P. Grezar» nenadoma postalo tako slabo, da se je onesveščen zgrudil na tla. Maser Lino Emili je takoj telefonsko poklical rešilni avto RK, ki je odpeljal nogometaša z vso naglico v bolnišnico, kjer so ga zaradi poškodb po prsih ter drobovnih mišicah sprejeli s pridržano prognozo na I. kirurškem oddelku bolnišnice.

Kot so izjavili njegovi stanovski tovariši, je De Vettor, ki je zaradi dežja treniral pod strešnikom glavne tribune, odbijal s prsi žoge, ki mu jih je metal trener, ko je nekajkrat vzkliknil, da «ne morem več» in se zgrudil na tla.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Ivan Cankar obvešča, da zaradi petkovega koncerta Glasbene matice v Kulturnem domu odpade gostovanje dramske skupine prosvetnega društva Tabor z Opčin.

• • •

SPD Tabor Opčine vabi svoje člane na občni zbor, ki bo danes, 20. januarja ob 20. uri (prvo sklicanje) v prosvetnem domu na Opčinah. Dvorana bo ogrevana! Odbor

Naročniki! Bralci!

Naročite se na

PRIMORSKI DNEVNIK

Poravnajte celoletno naročnino že sedaj!

Kdor se na novo naroči na PRIMORSKI DNEVNIK, prejme v dar slovensko knjigo

Celoletna naročnina, plačana vnaprej, znaša 9.600 lir, mesečna pa 950 lir.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 20. januarja
FABIJAN

Sonce vzide ob 7.39 in zatone ob 16.53 — Dolžina dneva 9.14 — Luna vzide ob 1.15 in zatone ob 10.59.

Jutri, ČETRTEK, 21. januarja
NEŽA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,5, najnižja 7,9, ob 19. uri 9,4, zračni tlak 1010,9 stalen, veter 1 km severozahodni, vlaga 93-odst., padavine 3,7 mm, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,5 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 19. januarja 1971 se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo je 14 oseb.

Umrli so: 89-letna Francesca Plemelj vd. Zalar, 71-letni Davide Israel, 67-letna Hertha Neddermeyer vd. Bonnes, 78-letni Domenico Malisan, 78-letna Lucia Mravlja roj. Tommasich, 96-letna Antonia Supini vd. Berni, 58-letni Paolo Maicen, 63-letna Caterina Antonia Cociani, 87-letni Abramo Lombardi Santi, 53-letni Carlo Skerlavaj, 78-letna Maria Iurisevich por. Terzari, 55-letna Domenica Bullo.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Ai Due Lucci, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drev. Miramare 117 (Barkovlje).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19. do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Manzoni, Largo Sonnino 4, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Ai Gemelli, Ul. Zorutti 19-c.

Pravljična ura

bo danes, 20. januarja ob 17. uri.

Prihitite trumoma v

TRŽAŠKO KNJIGARNO
Trst

Ul. sv. Frančiška 20
(tel. 61-792)

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

Branislav Nušič

KAJ BOJO REKLI LJUDJE

igra v štirih dejanjih

Prevod: SLAVKO BELAK
Kostumi: MARIJA VIDAU
Scena: VLADIMIR RIJAVEC
Režija: MARIO URŠIČ
Igrajo:
Jožko Lukeš, Zlata Rodoškova, Lidija Kozlovičeva, Miranda Caharijeva, Rado Nakrst, Bogdana Bratuževa, Mira Sardočeva, Stane Starešinič, Silvij Kobal, Leli Nakrstova in Mira Lampetova.

V soboto, 23. jan. ob 21. uri (PREMIERSKI ABONMA)
v nedeljo, 24. jan. ob 16. uri (ABONMA RED B — NED. POPOLDANSKI)
v sredo, 27. januarja ob 20. uri (ABONMA MLADINSKI V SREDO)
v četrtek, 28. jan. ob 20. uri (ABONMA MLADINSKI V ČETRTEK)

Prodaja vstopnic od ponedeljka dalje vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

GLASBENA MATICA — TRST

V petek, 22. januarja 1971 ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma

SOLISTIČNI KONCERT

ONDINA OTTA - KLASINC — sopran
ALEKSANDER VODOPIVEC — klavir

Na sporedu bodo arije italijanskih predklasikov Bononcinija, Scarlattija, Sarrija, De Luca, Jomellija in samospevi slovenskih primorskih skladateljev Mirka, Polića, Simonitija in Merkuja ter klavirske skladbe Chopina, Martinuja in Tajčevića.

PROSVETNO DRUŠTVO VALENTIN VODNIK
iz Doline

priredi v soboto, 23. t. m., ob 20.30 v dvorani prosvetnega društva v Dolini

vokalni koncert

Tržaškega okteta, ki ga vodi Ivan Sancin.

Vljudno vabljeni!

PD «Ivan Grbec» v Škednju vabi danes, 20. t. m. ob 20.30 k prvemu predvajanju novega dokumentarnega filma Aljoše Žerjala

POTOVANJE PO SZ

SODOBNA ILUSTRIRANA ENCIKLOPEDIJA

Izšla je zadnja knjiga

KOMUNIKACIJE IN JEZIK

PREPLET MIŠLI IN DEJANJA

Knjiga je prvi poskus, da bi v urejeni obliki sestavili pregled celotnega komuniciranja. Kako nastane in se razvija jezik?

Zglasite se čimprej v

tržaški knjigarni

TRST — Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

Gledališča

VERDI

V soboto «Traviata»

V soboto ob 20.30 prva predstava Verdijeve opere «Traviata» za red A v vseh prostorih.

Opero bo dirigiral Giuseppe Patane, vlogo Traviate bo pela Maria Chiara tenorist Ottavio Garaventa bo Alfredo, baritonist Attilio D'Orazi pa Germond. V ostalih vlogah bodo nastopili še Gigliola Caputi Bruna Ronchini, Raimondo Botteghelli, Lucio Rolli, Mario Zerial, Vito Susca in Mario Sarti.

Režija in izvirna scena Luciano Damiani, koreografija Fernanda Succo, zborovodja Gaetano Riccitelli.

Pri blagajni gledališča (tel. 23988) se nadaljuje prodaja še razpoložljivih vstopnic za parter in lože, prostori na galerijah in balkonih pa so razprodani.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes ob 20.30 bov Politeama Rossetti premiera šeste abonmajske predstave sezone Teatra Stabile 1970.71, drame M. Gorkega «Na dnu» v izvedbi skupine «Teatro e Azione» pod vodstvom Giorgia Strehlerja in njegovi režiji. Prostori, ki niso oddani za premierske abonente, bodo na razpolago za abonente ostalih kategorij.

Pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 36372 - 38547) se nadaljuje rezervacija vstopnic za predstave do sobote in za obe nedeljski (popoldansko in večerno) predstavi.

Razstave

Umetnostna galerija «Torbandena» začenja svojo dejavnost v letu 1971 z dvema istočasnima razstavama: s popolno zbirko barvnih jedkanic «Tristan in Izolda» Salvatora Dalija, in pa s pregledom novejših študij o Krasu Marcella Mascherinija, ki obsega risbe in pastele ter nekaj še neprikazanih skulptur v unikatih. Razstava bo odprta do 3. februarja.

V središču za raziskave in audio - vizivne poskuse v Ul. Franca 17 «La Cappella» je odprta razstava «Okužen ambient» s fotografsko dokumentacijo nekaterih aspektov propadanja urbanega in prirodnega ambienta v deželi.

Kino

Nazionale 15.30 «4 per Cordoba», Panavision, Technicolor, United Artists, George Peppard.

Eden 15.00 «Le coppie», Monica Vitti, Alberto Sordi, Technicolor. Prepovedano mladini pod 14 letom

Fenice 15.30 «La spina dorsale del diavolo», Film Dina de Laurentiis, Technicolor, Panavision

Grattacielo 16.00 «Una prostituta al servizio del pubblico ed in regola con le leggi dello stato», Giovanna Ralli, Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.00 «Giochi particolari», Virna Lisi, Marcello Mastroianni, Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 16.00 «La moglie del prete», Sofia Loren, Marcello Mastroianni, Technicolor.

Alabarda 16.30 «Edipeon», Magali Noel, Robert Land, Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30 «La scuola delle vergini», Rene Gabzag, Ivan Dikovcan. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30, 19.00, 22.00 «Borsalino», Alain Delon, Jean Paul Belmondo, Technicolor.

Cristallo 16.30 «Il prete sposato», Rossanna Podesta, Lando Buzzanca, Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.30 Zadnja predstava ob 21.45 «Waterloo», Rod Steiger, Christoper Plummer. Režija Bondarčuka. Technicolor.

Moderno 16.00 «Darling», Julie Christie, Dirk Bogard, Laurence Harwey. Crno.bell film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.15 «Io non scappo, fuggo», Alighiero Noschese. Technicolor.

Ideale 16.00 «Gli amanti a colazione», Marcello Mastroianni, Rita Tushingham. Technicolor. Zabavni film.

Impero 16.30 «Rosolino Paterno soldato», Nino Manfredi, Nanni Loy. Technicolor.

Astra 16.30 «Come, quando, perché», Philippe Leroy, Liana Orfei. Technicolor Prepovedano mladini pod 18. letom.

Abbazia 16.00 «Adorabile infedele» (Gli amanti), Gregory Peck, Deborah Kerr. Technicolor.

BCIRS
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST Ulica F. Filzi št. 10
tel. 38101/38045

opravlja vse bančne posle
kupuje tujo valuto

Včerajšnji odkupni devizni tečaj

Ameriški dolar	620,—
Kanadski dolar	590,—
Brit. šterling	1.475,—
Švic. frank	142,—
Franc. frank	110,—
Belg. frank	12,—
Hol. florint	172,—
Nemška marka	170,—
Avst. šiling	23,80
Dinar	42,—

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Lucijana Škerlavaja daruje družina Gorenta 5.000 lir za spomenik padlim partizanom na Opčinah, Franc Ban daruje 2.000 lir za šolo - spomenik NOB v Cerknem. V spomin pok. Luči Sedmak darujejo družine Alojz Sedmak, Gičko Sedmak in Gabi Antoni 20.000 lir za spomenik padlim partizanom v Križu. Namesto cvetja na grob tvrdke Bogatcu daruje J. Klanjšček 10.000 lir za zavod za rakasta obolenja (Centro Tumori) v Trstu.

19. januarja je nenadoma preminil naš dragi

KARLO (LUCIO) ŠKERLAVAJ

Pogreb bo danes, v sredo, 20. t.m. ob 15.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost k cerkvi na Opčinah.

Žalostno vest sporočajo: **mama Josipina, sestra Vita Karla, brat Milan, svak Cari, nečak Eddy in drugi sorodniki.**

I. T. Funebri, Ul. Zonta 3, tel. 38006

Z OBČNEGA ZBORA ZAVAROVALNICE ZA GOVEJO ŽIVINO V BAZOVICI

Poudarjena nujnost zadružnih oblik sodelovanja za ohranitev živinoreje

Tudi na področju bazovske zavarovalnice stalno pada število goveje živine
Uspešno delovanje zavarovalnice - Odobren predlog za razstavo živine

Člani zavarovalnice pazljivo poslušajo poročila na občnem zboru

V nedeljo popoldne so se v Bazovici zbrali živinorejci iz Bazovice, Gropade, Padriča in z Jezera; imeli so namreč 73. občni zbor svoje zavarovalnice za govejo živino. To je bil prvi občni zbor v prosvetnem domu, ki so ga dogradili lani in v katerem ima tudi zavarovalnica svoj sedež. Zato so se člani počutili kot doma, pazljivo so poslušali poročila in posegli v diskusijo, ki se je nadaljevala v obliki pogovora tudi po zaključku uradnega dela občnega zbora.

Občni zbor je odprl in vodil predsednik Zoro Grgič, ki je voščil vsem članom in njihovim družinam obilo zdravja in sreče v novem letu. Pripomnil je, kako je vsem prijetno, ker so se lahko zbrali v prosvetnem domu, in se je zahvalil tistim, ki so dali pobudo in prispevali svoj delež za izgradnjo doma. Nato je imel poročilo tajnik Miro Križmančič, ki je prebral zapisnike lanskega občnega zbora in odborovih sej med poslovnim letom, navedel je statistične podatke o številu živine, o posegih živinozdravnikov itd. Blagajniško poročilo je podal Edvard Grgič.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da tudi na področju bazovske zavarovalnice stalno pada število goveje živine. Leta 1965 so imeli 417 glav, naslednje leto 411, nato 406, 359, 354, lani pa 326. To pomeni, v petih letih kar 111 glav manj.

Lani je bilo v Bazovici 171 krav, 23 junic, 2 junčka, 1 bik, v Gropadi 57 krav, 15 junic, 7 junčkov; v Padričah 17 krav, 16 junic, 4 junčki, 2 vola, na Jezeru 8 krav, 3 junčki.

Zavarovalnica je lani štela 95 članov (Bazovica 45, Gropada 28, Padriče 14, Jezero 4). Živinozdravniki so opravili 90 pregledov. Imeli so 3 nujne zakole in je zavarovalnica doplačala prizadetim članom 88.000 lir. Iz blagajnikovega poročila izhaja, da je bila bilanca tudi lanskega poslovnega leta aktivna. Krili so vse stroške in v blagajni jim je ostalo še nekaj denarja. Načelstvo zasluži vso pohvalo in priznanje za nesebično in skrbno vodenje zavarovalnice in delovanje v korist članov in živinoreje na tem področju našega Krasa. Na občnem zboru o tej zadevi sicer niso govorili, toda pripomnili bi radi, da se nam zdi zelo čudno in nerazumljivo, zakaj niso do sedaj še pristopili k zavarovalnici za govejo živino živinorejci iz Gročane.

Po odobritvi poročil in obračuna za lansko leto so člani potrdili dosedanji odbor (predsednik Zoro Grgič, podpredsednik Miroslav Zagar, tajnik Miro Križmančič, blagajnik Edvard Grgič zastopnik iz Padriča Just Grgič, iz Gropade Karlo Kalc, z Jezera Franc Gustinčič).

Po dolgoletnem delovanju v odboru zavarovalnice, katere član je že 45 let, je na občnem zboru sporočil svojo ostavko Lojze Križmančič, ki je bil zadnja leta revizor. Predsednik in tajnik ter vsi člani so mu izrekli priznanje in toplo zahvalo za njegovo dolgoletno nesebično delovanje. Na njegovo mesto je bil izvoljen Rudolf Križmančič. Predsednik je med drugim sporočil, da so popolnoma zatrli tuberkulozo in brucelozo goveje živine, opozori pa je vse živinorejce, naj zlasti pri nakupu živine skrbno pazijo, da ne bi pripeljali v svoje hleve okužene živine. Priporočil je tudi, naj pristopijo k zadružni mlekarni in naj se vpišejo v pokrajinsko združenje rejcev živali. Predsednik tega združenja Miro Križmančič je na kratko obrazložil pomen in naloge združenja omenil je pripravljalna dela in nepovedal, da bo v kratkem odprt sedež v Trstu ter da so se bo začelo konkretno delovanje verjetno prihodnji mesec.

Ko je med diskusijo nanesel pogovor na vprašanje nižanja števila goveje živine, so nekateri člani in predsednik poudarili nujnost zadružnih oblik sodelovanja. Odobren je bil predlog, naj bi zavarovalnica dala pobudo za razstavo goveje živine v Bazovici. O tem bo razpravljalo načelstvo na prihodnji seji. Med drugim so govorili tudi o tako imenovani razstavi mleka in mlečnih izdelkov, ki so jo pozno v jeseni organizirala nekatera trgovska podjetja, ne da bi se sploh zmenila za domače živinorejce in njihovo organizacijo.

Kdaj državna pomoč za avtobusne proge?

Med svojim nastopom pri pristojnih osrednjih oblasteh v Rimu se je deželni odbornik za promet Varisco včeraj srečal s podtajnikom na ministrstvu za promet in civilno letalstvo Cengarlejem in njegovim kolegom na ministrstvu za delo in socialno skrbstvo Torosom. V središču pozornosti je bil problem obljubljenih pomoči v korist zakupnikom rednih avtobusnih prog.

Podtajnik Toros je zagotovil, da sta prizadeti stranki že podpisali vsedržavno delovno pogodbo za osebje, zaposleno pri zakupnikih avtobusnih linij. Odbornik Varisco pa je predočil obema podtajnikoma težave, ki izhajajo v Furlaniji-Jilijski krajini iz zamude, s katero država podeljuje že obljubljene izboljšave. Zakupniki namreč niso doslej prejeli na ta račun nobenih finančnih sredstev. Podtajnik Cengarle je v tej zvezi zagotovil, da bo senat prav te dni razpravljal o zakonskem osnutku, ki predvideva izplačilo izrednih prispevkov za leta 1968, 1969 in 1970, javnim ustanovam in zasebnikom, ki imajo v zakupu redne avtobusne zveze. Takoj za tem pride na vrsto razprava o podobnem zakonskem osnutku, ki je predviden izrecno za dežele s posebnim statutom.

NA DRUŽABNEM VEČERU V NABREŽINI

Priprava za skorajšnji občni zbor prosvetnega in športnega društva

Predsednica p. d. «Igo Gruden» dr. Barbara Gruden je podala pregled opravljenega dela in uspehov v zadnjem letu

V soboto sta v Nabrežini SPD Igo Gruden in ŠD Sokol priredili že tradicionalni družabni večer, na katerem se je zbralo okoli 150 članov in simpatizerjev nabrežinskih društev. Večer je zelo dobro uspel; temu je dokaz tudi dejstvo, da se je zavlekel pozno v noč.

Ves uradni del večera je bil zapopaden v kratkem govoru predsednice dr. Barbare Gruden, ki je orisala delovanje društev v zadnjem letu in se dotaknila nekaterih važnih vprašanj, s katerimi se društvo ukvarja, predvsem pa želje, da bi razširili društveno delovanje tudi na ostale vasi devinsko - nabrežinske občine.

Govoru je sledil prost razgovor ob obloženem kruhku in kozarčku domače kapljice. Domači pevski zbor ni nastopil uradno, kot ob raznih slovesnostih, ampak je s svojo pesmijo ob pogrnjeni mizi vdihnil celotni prireditvi ton družabnosti in veselja.

Ta družabni večer predstavlja vsako leto nekak prehod iz starega v novo leto in preludij občnemu zboru, ki ga društvi po tradiciji imata štirinajst dni kasneje. Članom je tako dana možnost, da spoznajo probleme ki jih mora društveni odbor reševati in da se o njih pogovorijo ne samo z odborniki, ampak tudi s športniki in kulturnimi delavci, ki so bili skoraj stoodstotno prisotni. Obenem pa deluje posebna skupina, katere naloga je obnavljanje izkaznic. S tem prihrani delo odbor pa tudi članom ni treba več skrbeti. Letos se je te možnosti poslužilo okoli 90 članov, kar je približno 15 več kot lani ob isti priložnosti. Tako vodstvo društva pričakuje, da bo letos število članov — rok za včlanjevanje zapade šele 31. marca — naraslo za vsaj 25 od sto.

Sicer pa je to tudi razumljivo, kajti nabrežinski društvi sta v pretekli sezoni pokazali resno in načrtno delovanje. Omenimo naj le obnovitev dramske skupine, katero vodi domačin Luciano Terčon in ki sedaj pripravlja že svojo drugo igro, velik napredek pevskega zbora, med prireditvami pa predvsem gostovanje osnovne šole Vić, sodelovanje pri odkritju spomenika padlim v NOB, koncert okteta Gallus in krstni nastop Tržaškega okteta. Poleg tega pa se je zbrala skupina članov, ki bo v teh dneh začela raziskovati zgodovino Nabrežine in v perspektivi, tudi okolice. Na športnem področju pa naj omenimo predvsem dober nastop ženske odbojkarske ekipe v lanski sezoni, izreden vzpon namiznoteniške ekipe in obnovitev moške odbojkarske ekipe. Poleg tega pa društvo razpolaga letos z obnovljeno dvorano in bo verjetno že spomladi razpolagalo z večjimi prostori za upravo, obenem pa se bo športno delovanje razširilo takoj po zgraditvi nove občinske telovadnice.

O tem je bil torej govor na družabnem večeru v Nabrežini. Kaj več pa bomo gotovo slisali na občnem zboru, ki bo, kot že rečeno, v soboto, 30. t.m.

S. J.

Skuterist je podrl ženico

Včeraj popoldne so pridržali v splošni goriški bolnišnici za 40 dni na zdravljenju 72-letno Frančiško Kovačič iz Gorice, Ul. Cicconi 9. Ugotovili so ji namreč zlom leve roke v zapestju in druge poškodbe. Žena je povedala, da jo je že v soboto podrl neki skuterist, ko je prečkala cesto, da bi šla v mesnico. Skuterist, ki je vozil proti Solkanskemu bloku, se ni ustavil in tudi ona je sprva mislila, da ni nič hudega. Ker pa so bolečine naraščale se je včeraj odločila za bolnišnico.

Pol ure je bil v dvigalu

Včeraj popoldne ob 13.20 so poklicali goriške gasilce v Ul. Diaz 6, kjer se je v hiši, ki je last Trgovinske zbornice, pokvarilo dvigalo ravno ko je bil v njem stanovalec iste hiše Pietro Lamberti. Po polurnem prizadevanju so gasilci odprli vrata dvigala in tako rešili Lambertija iz neprijetnega zapora.

Zjutraj ob 9.35 pa so morali gasilci tudi v hišo v Ul. Diaz 5, kjer so se vnele saje v stanovanju Dolores Kravos. Ogenj je povzročil okrog 5.000 lir škode.

TEKSTILNA KRIZA V OBČINSKEM SVETU

Z vsemi sredstvi treba zagotoviti delo 400 delavcem tovarne v Sovodnjah

Z veliko večino odobrena resolucija v tem smislu - Priporočilo za finančno pomoč najbolj potrebnim delavcem - Verjetno v petek ponovna seja sveta

Po dolgi debati o resoluciji, ki so jo predložili občinskemu svetu levičarski predstavniki PSIUP in KPI, so v ponedeljek zvečer v goriškem občinskem svetu odobrili z veliko večino vseh predstavnikov leve sredine, komunistov in PSIUP sporazumno resolucijo, za katero niso glasovali edinole predstavnik PLI in pa seveda MSI.

V tej skupni resoluciji, ki je bila izdelana in sprejeta na osnovi prve predložene resolucije, občinski svet ugotavlja, da je položaj v sovodenjski tekstilni tovarni po njeni zasedbi v preteklem decembru še vedno zelo dramatičen ker je bil dosežen le zasilen sporazum, ki je za vse delavce določil po 28 delovnih ur tedensko pod pogojem, da dne 20. t.m. dosežejo nov sporazum.

Dalje se v resoluciji ugotavlja da ni moč sprejeti tudi najmanjše skrčenje sedanjega števila zaposlenih delavcev te tovarne (okrog 400), ker bi to pomenilo kritičen položaj v številnih družinah in bi obenem predstavljalo hud udarec za gospodarstvo Gorice in Sovodenj.

Občinski svet izraža brezpogojno solidarnost, kot je to napravil že s svojo resolucijo od 4. decembra lani, z delavstvom te tovarne in hoče podpreti bodočo akcijo delavcev ob sodelovanju vseh občanov, če bi spor ne bil pravično poravnan; pri tem pa odločno zavrača kakršne koli zastraševalne ukrepe.

Občinski svet priporoča občinskemu odboru, naj določi v okviru možnosti čim večji prispevek za pomoč delavskim družinam na osnovi kriterija, ki ga bodo predložili predstavniki delavcev, ter priporoča, naj mestna podjetja odredijo odlog plačila za občinske storitve prizadetim delavskim družinam iz goriške občine. Občinski odbor pa naj z vso potrebno nujo poišče najbolj primeren način za dokončno rešitev problema goriških tekstilnih delavcev, zahtevajoč tudi primerne zakonske ukrepe in odločilne posege, ki naj jih sprejmejo deželni in državni organi.

To stališče občinskega sveta je prišlo v zadnjem trenutku, saj je prav danes, 20. januarja, ko se morajo vodstvo tovarne, predstavniki delavcev in sindikatov ponovno sestati za obravnavo bodočega razvoja položaja v tej tovarni.

Na seji so najprej obravnavali nekatere brezpomembne interpelacije, ki so jih predložili predstavniki MSI že septembra in pri katerih je neki fašistično nastrojeni desničar kritiziral celo mednarodno tekmovanje pevskih zborov, ki ga že vrsto let tako uspešno in koristno organizira goriški pevski zbor «Segnizzi». Šovinistično nastrojeni klepetač je pokazal tudi svoje «globoko» poznavanje krajevne zgodovine s trditvijo, da v Gorici nikoli ni bilo kake slovenske kulturne tradicije, ki da je imela svoje mesto samo v Ljubljani. Odgovoril mu je odbornik Moise, ki je poudaril, da je pri organizaciji mednarodnega tekmovanja pevskih zborov merodajno le petje, pa naj se ga izvaja v katerem koli jeziku ter brez kakšne nacional šovinistične primesi iz preživele preteklosti.

Končno je predstavnica PSIUP Pirelli obrazložila zgoraj omenjeni predlog resolucije in za njo so se oglasili še predstavniki vseh drugih političnih skupin, ki so vsak po svoje obrazložili svoje gledišče do problema tekstilne krize s posebnim ozirom na položaj v tovarni v Sovodnjah. Govorili so še Battello, Fornasir, Braini - Corva, ki je sama zaposlena kot delavka v tej tovarni, Pagura, Sanzin (PSI), Zucalli za PSU, Colella za KD, Dellago in končno še Bratina za SDZ. Ko so končno izglasovali na začetku navedeno resolucijo, je bila ura skoro 22 in tako niso mogli začeti z debato o občinskem proračunu, ki je glavna točka delovnega programa sveta. Zato so odobrili še nekaj nujnih sklepov upravnega značaja in določili, da bodo na prihodnji seji, ki bo verjetno v petek zvečer, obravnavali izključno občinski proračun.

Šolski skrbnik obiskal slovensko trgovsko šolo

Goriški šolski skrbnik je bil preteklo soboto dopoldne na obisku na trgovskem zavodu s slovenskim učnim jezikom v Ul. Seminario v Gorici, kjer se je zadržal približno poldrugo uro.

V spremstvu ravnateljice zavoda ge. Rožice Lojk in vladnega komisarja Franca Rojca si je ogledal šolske prostore, govoril z nekaterimi dijaki in jim želel uspeha pri učenju.

Ob tej priliki je priznal, da učni prostori niso posebno primerni ter omenil potrebo po ureditvi šolskih prostorov v primernejšem poslopju za potrebe zavoda. Obljubil je tudi svoje posredovanje v zadevi pri pristojnih oblasteh.

V zvezi s tem poročilom naj omenimo, kar smo že pisali, da so dijaki tega zavoda še pred kratkim stavkali in zasedli to šolo ter ob tisti priliki zahtevali gradnjo primernega poslopja za potrebe slovenskih šol v Gorici, med katerimi je prav ta zavod v najslabših prostorih, ki nikakor ne morejo ustrezati njegovim potrebam.

S TISKOVNE KONFERENCE NA GORIŠKI KVESTURI

V Milanu so aretirali napadalca na trgovca Baroneja v Gorici

20-letni Ezio Trobitz ima tudi pajdaša in je že priznal dejanje - Vznemirljivo naraščanje mladinskega kriminala

Načelnik letečega oddelka goriške policije dr. Antonino Manfré je včeraj opoldne sklical na kvesturi tiskovno konferenco, kjer je povedal, da se jim je posrečilo izslediti in aretirati krivce roparskega napada na goriškega starinarja Bernarda Baroneja. Gre za 20-letnega Ezia Trobitza iz Gorice, Ulica Palladio 41 in za 20-letnega Armanda Rogantinija iz Gorice, Ulica Cordaicli 31. Glavno zaslugo pri tem imajo brigadirji goriške policije Lini, Toffoletti in Franzon, ki so sodelovali v preiskavi.

Kot smo že poročali, je dne 13. januarja nekaj po 17. uri trgovec-starinar, ki ima svojo trgovino v napol podrti hiši na vogalu ulic Brass in Seminario, zaprl trgovino v pritličju, ter se odpravil po stopnicah v stanovanje, ki je v istem poslopju v zgornjem nadstropju. Na stopnicah ga je nekdo, ki je prišel za njim, ustavil in začutil je ostrino noža, ki mu ga je nastavil na hrbet ter mu ukazal naj gre naprej po stopnicah. Pred vrati stanovanja ga je napadalec ustavil ter mu iz notranjega žepa jopiča iztrgal listnico s 315.000 lirami. Nato ga je porinil v stanovanje, mu zvezal roke, mu zagrozil da ga ubije, če bo klical na pomoč in nato izginil s plenom.

Vse se je zgodilo tako nenadoma in nepričakovano, da je preteklo precej minut preden se je Baroni zavedel in reagiral. Obvestil je policijo, pa ji ni mogel dati mnogih prepoznavnih navodil o napadalcu, razen da je imel na sebi precej temen dežni plašč. Policija je takoj mobilizirala vse svoje razpoložljive sile zlasti v najbližji okolici kjer se je zgodil rop. Vendar prvi dan ni imela uspeha. Naslednji dan, 14. t. m. je neki deček našel ob bližnjici, ki pelje od Ulice Brass pod Coroninijevem vrtom proti Ulici Virgilio listnico, ki je bila ukradena Baroneju; denarja seveda ni bilo več, pač pa so našli v njej zaponko, ki jo je Barone prepoznal za svojo. Malo kasneje so našli v nekem grmu v bližini tudi temni dežni plašč, ki ga je, kot se zdi, imel na sebi napadalec

S tem je bila nadaljnja preiskava lažja in na osnovi poizvedb so prišli do obeh aretiranih ter sledili njunim nadaljnjim kretnjam dokler nista v soboto izginila. Zasumili so, da sta odšla k znancem v Milan in v nedeljo je goriška kvestura zainteresirala tudi policijo v Milanu ter ji dala nekaj napotkov o obeh ubežnikih. V resnici so ju še istega dne izsledili v Milanu ter ju zaslišali. Pri obeh so našli večji del Baroneju ukradenega denarja in Trobitz je priznal, da je on napadel trgovca in da je bil pri tem sam, ki je izvedel napad. Vsekakor pa je v zadevo zapleten tudi Rogantini, ki je imel pri sebi del naropanega denarja in odšel skupaj s Trobitzem v Milan ga zapravit.

Po vsej verjetnosti bodo oba sedaj odpremili v Gorico in bo zadevo obravnavalo tukajšnje sodišče, če ne morda celo porota, saj gre za rop z grožnjo z orožjem.

Vsekakor je pozitivno dejstvo, da se je posrečilo policiji v razmeroma kratkem času stopiti na prste nekaterim predstavnikom mladinskega kriminala, ki je tudi v Gorici in na Goriškem dobil zaskrbljujoč obseg. Tu imamo v enem mesecu primer roparskega napada na bencinarja Pellarinija, na ženico v Ulici Don Bosco, pa celo vrsto kraje avtomobilov, da govorimo samo o tistih, ki so jih izsledili. Vsekakor bo potrebno nadaljevati s to akcijo, da se taka zločinska nagnjenja zatrejo že v kali, dokler ne bo prepozno.

Pokrajinske štipendije za visokošolce

Kot vsako leto razpisuje pokrajinska uprava natečaj za podelitev štipendij visokošolcem, ki študirajo na italijanskih univerzah in ki imajo stalno bivališče na Goriškem.

Za razliko od prejšnjih let je vsota, ki je letos na razpolago višja od običajne, tako da bo vsak študent, ki nima seveda niti univerzitetne štipendije niti drugih in ki redno opravlja izpite, dobil ustrezno vsoto.

Vse informacije je moč dobiti na sedežu pokrajinske uprave, Korzo Italija 55, kjer je treba tudi vložiti prošnje in sicer do 31. marca t.l.

Za reformo krajevnih financ

Občinski odbor v Štarancanu je na svoji zadnji seji sprejel sklep o potrebi reforme krajevnih financ v smislu, kot so ga v posebni resoluciji odobrili na nedavnem zborovanju ANCI (krajevne občinske uprave) v Viareggiu. Obenem so poudarili potrebo po sklicanju sestanka občinskih in pokrajinskih upraviteljev na Goriškem, na katerem naj bi razpravljali o nujni obravnavi in ureditvi tega problema.

Izognil se je tovornjaku pa je trčil v avto

Prejšnji večer nekaj pred 20. uro je 19-letni Everino Francescotto iz Ločnika, Ul. Giulio Cesare 40 vozil avto fiat 850 po Ul. Aquileia proti Soči. Z njim je bil v vozilu tudi 19-letni Paolo Bregant iz Ločnika, Ul. Concordia 12. Blizu zakupnika Ford se je hotel izogniti nekemu tovornjaku, pa je trčil v drug avtomobil. Pri tem sta bila oba z Bregantom poškodovana. V splošni bolnišnici v Gorici so Francescottu ugotovili poškodbe na lobanji in po obrazu ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju. Bregantu pa so nudili prvo pomoč za praske po obrazu in bo okreval v sedmih dneh. Cestna policija je ugotovila nekaj škode na obeh voziliih.

KONFERENCA O PRISTANIŠKIH SLUŽNOSTIH

Nujni so načrti za razširitev tržiškega trgovinskega pristanišča

Najprej je treba podvojiti operativno obalo — Nova železniška povezava — Uredili bodo tudi dok za upravljanje s kontejnerji — Povečano pristanišče bo neposredno povezano z industrijsko cono

Pristanišče v Tržiču potrebuje ustrezni regulacijski načrt za svojo razširitev in s tem v zvezi so seveda potrebna tudi precejšnja denarna sredstva. Pristanišče v Tržiču zavzema namreč iz leta v leto večjo važnost in brez dvoma se bo promet v njem povečal v prihodnjih letih skladno z gradnjo novih tovarn v neposredni okolici, t. j. v tržiški industrijski coni.

O tem vprašanju je bilo precej govora na posebni konferenci, ki je bila v ponedeljek v glavni dvorani goriške trgovinske zbornice. Prisotni so bili zastopniki ministrstva za javna dela pristaniškega odseka, železnic, tržiške občine, pokrajinske uprave, pristaniške zadruge, tržiškega industrijskega konzorcija, pristaniškega poveljstva, itd.

Inž. Finzi, funkcionar ministrstva za javna dela, je orisal pripravljalna dela za regulacijski načrt tega pristanišča, ki bo usklajen z načrtom, ki ureja razne gradnje na področju tržiške, ronške in štarancanske občine. Industrijska cona bo tako usklajena s pristaniščem. Zgradili bodo nov železniški tir, zelo povečali operativno obalo, pripravili ustrezna skladišča, carinske urade, itd. To delo bo olajšano, ker ni več tovarniških naprav Solvaya, ki so prej ovirale širjenje pristanišča.

Najprej bodo podvojili sedanjo operativno obalo. To delo je že danes nujnost. Ob pristanišču je sedaj morje globoko devet metrov; to globino bodo povečali na dvanajst metrov.

Besedo je povzel tudi arhitekt Piccinato, ki pripravlja skupni regulacijski načrt za tri zgoraj omenjene občine. Piccinato je dejal, da je tržiško pristanišče naravni izhod na morje za goriško pokrajino, pa tudi za dober del videmske pokrajine. Usposobiti je treba nadalje pristanišče, je dejal rimski arhitekt, tako da bo lahko sprejemalo tudi določeno blago, ki gre danes skozi Trst, kajti tudi pristanišča se morajo specializirati. Zelo važno je torej, da so v načrt postavili tudi posebni dok za upravljanje s kontejnerji.

Krajevni vladni funkcionarji so torej za to, da se pristanišče razširi, vendarle vsaj v določeni meri dvomijo, da bo denar kmalu na razpolago. To se zdi tudi nekako razumljivo, saj imajo večja pristanišča važnejše in večje zahteve kot tržiško, kar pa je važnejše, imajo za sabo dobro oborožene trume poslancev. Tudi krajevni politični faktorji so za to, da se kapaciteta tržiškega pristanišča poveča, posebno ker so za to dani vsi pogoji. Čez nekaj let bodo delovale številne tovarne, ki rastejo v tržiški industrijski coni, in večina njihovega prometa bo usmerjena na morje.

Pri tem pa seveda ne smemo pozabiti tudi turističnih pristanišč, ki so že urejena na področju Tržiča. V varnem zavetju, nekaj sto metrov od trgovinske operativne obale, sta sedaj dve turistični pristanišči, družbe SVOC in Hannibala. Slednja se zavzema za razširitev svojih naprav, poleg teh pa je še tretja družba, ki bi rada uredila pristan za večje število turističnih jadrnic.

Pri debati o tem vprašanju je prišlo do ostrin, do prerekanja in do medklicev. Te debate so se udeležili zastopniki ladjedelnice, nekaterih zasebnih turističnih pristanišč, oficirji pristaniškega poveljstva. Ko so se v njej raznesli zasebni interesi, jo je bilo treba zelo odločno prekiniti.

Vsi smo mnenja, da je potrebno obvarovati interese vseh, tako trgovinskega pristanišča kot ladjedelnice in turističnih pristanišč. Vse te komponente so važni členi v verigi tržiškega in tudi širšega gospodarstva. Kljub temu pa taki prepiri, kot smo jih poslušali v ponedeljek, ne spadajo na konferenco s tako tematiko.

CESTA V ŠTEVERJANU

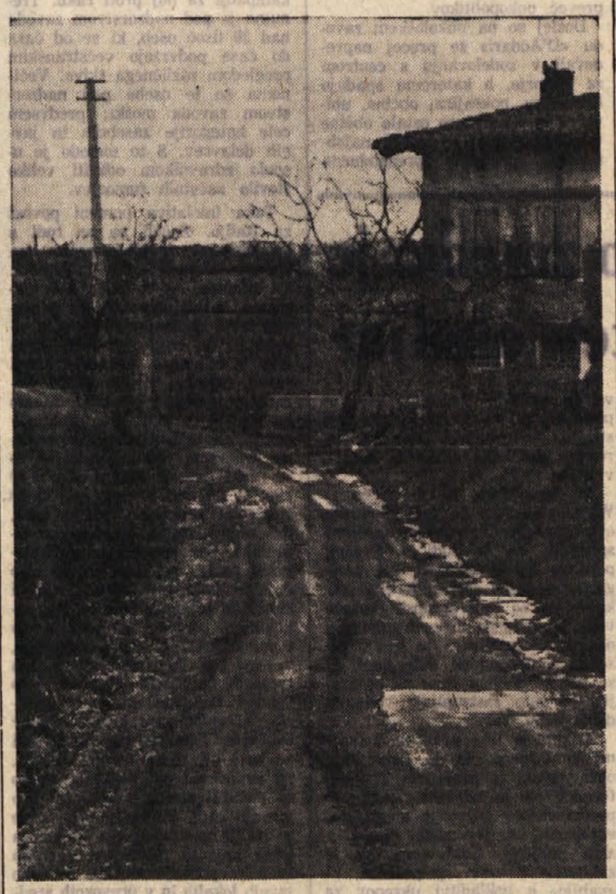

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Sporočilo v Primorskem dnevniku o urejanju cest v Steverjanu nas je zelo razveselilo. Nas seveda najbolj zanima cesta, ki pelje od cerkve skozi Ščedno do Grojne, in prav zato se oglašamo v Vašem cenjenem listu, ker bi bil že skrajni čas, da bi tudi mi dobili dostojno pot in da ne bomo več prisiljeni hoditi po jamah in kamenju. Zaradi ozke in nevarne ceste je bilo že več nesreč, ko se ljudje vozijo po njej na delo. Na občinskih sejah so ščedenski svetovalci večkrat zaprosili, da bi to cesto vsaj za silo uredili, saj je datum 6. junija, ki ga je pokrajinska uprava postavila za dokončno ureditev ceste, še daleč. Prav v teh dneh so prišli k nam nekateri trgovci z vinom, pa so dejali, da bi za vožnjo po tej cesti morali imeti tako vozilo, kakršno so poslali Rusi na Luno.

V ilustracijo naših navedb Vam pošiljamo fotografski posnetek ceste skozi naš zaselek.

SEZNAM GORIŠKIH DAVKOPLAČEVALCEV

Dopolnilni davek Vanoni z osnovo od 3 do 4,9 milijona

Zaključujemo naš seznam goriških plačevalcev dopolnilnega dohodninskega davka Vanoni z davčno osnovo od 3 do 4.95 milijona lir.

Uradnik Giuseppe Iucchi 3,55 milijona (180.000); podčastnik Carmine Lalli 3 milijone (150.000); uradnik Romano Leban 3,25 milijona (160.000); upokojenec Egone Lodetti 4,95 milijona (280.000); kemik Luciano Luciani 3,2 milijona (150.000); uradnik Giorgio Macuz 3,95 milijona (160.000); inž. Mario Macuz 4,95 milijona (200.000); Luigia Marega 3,3 milijona (180.000); uradnik Mario Martina 4,15 milijona (240.000); dirigent Michele Martina 3,55 milijona (200.000); profesor Massimiliaro Matani 3,3 milijona (185.000); inž. Ilio Marussi 3,4 milijona (172 tisoč); uradnik Donato Mele 4,2 milijona (230.000); zdravnik dr. Alfredo Milano 4,95 milijona (270.000); zdravnik dr. Ferruccio Milocco 3,65 milijona (200.000); uradnik Isidoro Molar 4,2 milijona (240.000); trgovec Benito Moruzzi 3,25 milijona (220.000); občinski tajnik dr. Ottavio Palin 4,65 milijona (270.000); uradnik Ermes Pellican 3,2 milijona (160); Giovanni Percovich 4,35 milijona (230.000); Mario Perich 4,2 milijona (320.000); zdravnik dr. Piero Picciulin 3,1 milijona (160.000); uradnik Carlo Polesello 3 milijone (220.000); špediter Gino Pozzatti 3,25 milijona (220.000); trgovec Sergio Predolin 3,55 milijona (170.000); komercialist dr. Silverio Quala 3 milijone (160.000); zdravnik dr. Felice Rapuzzi 3,55 milijona (190.000);

Vera Rejec 3,95 milijona (280 tisoč); tehnični asistent Ermenegildo Resen 3,35 milijona (160.000); dr. Evelino Rodenigo 3,65 milijona (230 tisoč); zdravnik Giuseppe Romitelli 3 milijone (100.000); okulist Silvio Rossi 3,8 milijona (240.000); notar dr. Giuseppe Sardelli 3,1 milijona (210.000); oficir Luigi Santi 3,2 milijona (159.000); uradnik Ferdinando Skodnik 4,2 milijona (220 tisoč); uradnik Giuseppe Smet 3 milijone (140.000); zdravnik dr. Ennio Sorrentino 4,85 milijona (360 tisoč); Mario Spanghero 4,85 milijona (300.000); zdravnik dr. Teodoro Stori 3,45 milijona (94.000); sodnik dr. Carlo Storto 4 milijone (220 tisoč); uradnik inž. Luigi Sussi 4,4 milijone (240.000);

gradbenik Italico Tavagnacco 3,25 milijona (230.000); upokojenec Mario Tiberio 3,6 milijona (187.000); zdravnik Tullio Tomassich 4,5 milijona (260.000); Nikolaj Tonkli 3,45 milijona (230.000); uradnik Luigi Valent 3,9 milijona (230.000); uradnik Edoardo Veliconi 3,2 miiljona (148.000); Giustina Venezian 4 milijone (100.000); zdravnik dr. Marcello Venuti 4 milijone (200.000); trgovec Luciano Viatori 4,15 milijona (300.000); Mario Vinci 2,65 milijona (200.000); inž. Ferdinando Visintin 3 milijone (160.000); Enea Vittori 3,6 milijona (260.000); zdravnik kirurg Ermes Zambelli 4,85 milijona (300.000); uradnik Primo Zorzenon 4,3 milijona (280.000); uradnik Ovidio Zorzin 3,4 milijona (170 tisoč); uradnik Virgilio Zotti 3,45 milijona (186.000); trgovec Bruno Zuliani 3,1 milijona (212.000).

Kino

VERDI: 17.15 «Interludio», ameriški film v barvah, O. Werner in B. Ferris.
CORSO: 17.15—22. «Borsalino», Jean Paul Belmondo, Alain Delon barvni film.
MODERNISSIMO: 16.00: «Il magro, il grosso, il cretino», S. Laurel in O. Hardy.
VITTORIA: 17.00—21.30 «Dal nostro inviato a Copenhagen», J. Arvil in A. Vernon; italijanski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE: 16.30 «Intrigo a Stoccolma», Paul Newman in Elke Sommer. V barvah. Ameriški film. Zadnja predstava ob 21.30.

Tržič

AZZURRO: 17.30 «Le avventure di Gerard», V. McEnnery in Claudia Cardinale. V barvah.
EXCELSIOR: 16.00 «Pookie». Film v barvah.
PRINCIPE: 17.30 «La vendetta è il mio perdono», T. Hunter. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Sanatorij za ženske», francoski barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA (Šempeter): «Detektiv», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
DESKLE: «Upor v vsemirju», japonski barvni film — ob 19.30.
RENCE: «Sramota», švedski film — ob 19.30.
ŠEMPAS: «Vitez Buridan», francoski barvni film — ob 19.30.
KANAL: Prosto.
PRVACINA: «Uporniki», angleški barvni film — ob 19.30.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna Al Corso, Korzo Italija 89, tel. 24-43.

V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna «Alla salute» dr. Fabris, Ulice Cosulich 117, tel. 72-480.

TEMA, KI SE O NJEJ VELIKO GOVORI

Eritrejska gverila ni nevarna le Adis Abebi

Pri Asmari je eno največjih oporišč ZDA

Gverilska vojna v Eritreji, o kateri se v zadnjem času zelo veliko govori, je manjša, če gledamo nanjo v svetovnih merilih. Če pa gledamo na to gverilsko vojno v ožjem okviru, v okviru tega področja Afrike, je njen pomen izredno velik. Eritrejski gverilci, posredno ali neposredno, ogrožajo s svojo borbo določene zelo pomembne interese zahodnega sveta, posebej še določenih zahodnih dežel. To posebno zaradi tega, ker se njihova dejavnost vključuje v verigo osvobodilnih gibanj in progresivnih tokov, ki so po določeni stagnaciji ponovno zajeli ves severovzhodni in osrednji del Afrike.

Če bi Eritreja ne bila strateško važna, če bi se ne raztezala vzdolž obale Rdečega morja in med Sudanom in Somalijo, torej zemljepisno v neposredni bližini srednjevzhodnega področja in Perzijskega zaliva, bi eritrejsko osvobodilno gibanje, ki se že osmo leto bori za neodvisnost tega področja, ne pritegnilo nase tolikšne pozornosti in bi tudi ne predstavljalo tolikšne nevarnosti za interese nekaterih držav, posebno ZDA.

Če bi se gverilska vojna v Eritreji še bolj razvnela — in to je bolj ali manj gotovo — bi mogla spraviti v nevarnost vse področje Perzijskega zaliva, ki je zelo važno za ZDA in za druge zahodne dežele zaradi tega, ker je to področje eno glavnih petrolejskih področij na svetu. Toda ne samo zaradi tega, Washington je v zvezi s to gverilo zaskrbljen tudi zaradi nečesa drugega: osvobodilna vojna v Eritreji neposredno ogroža tudi vojaško oporišče v Kagnevu, to se pravi v neposredni bližini Asmare, glavnega mesta Eritreje. O tem oporišču se je doslej bolj malo govorilo, pa čeprav je to oporišče eno petih najvažnejših ameriških oporišč izven ozemlja ZDA, eno tistih petih ameriških oporišč, ki sestavljajo ogrodje sistema strateških komunikacij, s katerim so ZDA prepasale vso Zemljo.

Oporišče v Kagnevu, na katerem dela okoli 4000 tehnikov, je posebno važno zaradi zemljepisnega položaja, ki ga zavzema. Kagnev je kakih 15 stopinj od Ravnika in zaradi tega v nekakšni «senci» pred tujimi radijskimi interferencami. Zato preko Kagneva vsa ameriška diplomatska in druga predstavništva v tujini pošiljajo najbolj zaupna poročila washingtonski vladi, organizaciji CIA in Pentagonu. Oporišče v Kagnevu je v tem svojstvu pomembno tudi za ameriške vesoljske poskuse.

In vse to je sedaj spravila v nevarnost osvobodilna vojna, ki se je v zadnjem času v Eritreji razbuhtela. Politična usmeritev novih arabsko-nacionalističnih vodstev Sudana in Libije je močno olajšala položaj eritrejskih gverilcev, ki so v zadnjih dveh letih dobili precejšnjo pomoč od Libije, Sirije in Iraka. Nekateri pravijo, da prihaja pomoč tudi iz Sovjetske zveze in drugih socialističnih dežel, na primer Bolgarije, ki da pošiljajo vojaško in drugo pomoč preko južnega Sudana in Libije. Zaradi tega se je eritrejska gverila res močno razživela in po nekaterih poročilih imajo etiopske oblasti v rokah le mesta in večje centre, dočim je vse podeželje v rokah eritrejske osvobodilne fronte, oziroma njenih oboroženih sil. Nekaj najnovejših dogodkov v spopadu med eritrejskimi gverilci in etiopsko vojsko je pritegnilo nase vso svetovno pozornost. Začelo se je predvsem z 22. novembrom, ko je etiopski general Tshome Eghetu padel v zasedo eritrejskih partizanov in bil umorjen. Vlada v Adis Abebi je ostro reagirala in 17. decembra uvedla izredno stanje v vsej Eritreji, obmejni pas proti Sudanu ter obalo ob Rdečem morju pa proglasila za prepovedano področje, kamor je prepovedan dostop slehernemu nedomačinu.

Ob tem se postavlja vprašanje, zakaj se Eritrejci borijo? Najprej je treba navesti nekaj zgodovinskih podatkov. Eritrejcev je okoli tri milijone in so povečini muslimanske vere. Živijo na površini 119.000 kv.m, kolikor je merila Eritreja preden si jo je prilastila Etiopija. Ker je Eritreja s strateškega vidika zelo pomembna, je bila često pod tujim udarom. Že v 16. stoletju si jo je prilastila Turčija. Leta 1885 jo je zasedla Italija, ki je iz Eritreje 1936. leta napadla Etiopijo. Zavezniške sile so Eritrejo zasedle 1941. leta. Reklo se je tedaj, da so zavezniki Eritrejo osvobodili. Dejansko je Velika Britanija le zamenjala Italijo, kajti uvedla je v njej svojo upravo, ki jo je ohranila vse do konca vojne. Šele leta 1945 so se Angleži iz Eritreje umaknili, vendar niso deželi dali svobode, pač pa je bila Eritreja izročena etiopskemu cesarstvu kot nekakšen njen protektorat. Ker je bila Etiopija žrtev fašističnega napada in se je v borbi proti fašizmu izkazala, so ji zavezniki dejansko izročili Eritrejo v začasno upravo, leta 1950 pa je generalna skupščina OZN sklenila, naj Eritrejci žive z Etiopijo v nekakšni federaciji, tako da bi Eritreja imela določeno avtonomijo, Etiopija pa izhod na morje. Ta avtonomija pa ni prišla nikoli do izraza, leta 1960 pa je Adis Abeba federativno zvezo enostavno prekinila in Eritrejo priključila svojemu cesarstvu kot nekakšno provinco.

V tem je jedro, v tem je razlog gverilske vojne v Eritreji. Brž ko si je Etiopija priključila Eritrejo, se je začela osvobodilna vojna, ki se je z ustanovitvijo osvobodilne fronte razširila in vsebinsko poglobila. Njene vojaške enote pa štejejo danes že na tisoče dobro oboroženih borcev, ki kontrolirajo, kot smo rekli, večino Eritreje. Sicer pa bomo o tem spregovorili kaj več drugič.

Izredno bogastvo jugoslovanskih narodnih noš, ki pride lepo do izraza na vsakoletnem mednarodnem folklornem festivalu v Zagrebu

PO TISKOVNI KONFERENCI ITALIJANSKEGA ONKOLOGA

Boj proti raku je učinkovit samo z zgodnjim pregledom

V Italiji so le malo storili za to, da bi preprečili rakasta obolenja - Široka kampanja proti raku v Bologni in okolici

Na tiskovni konferenci, ki je bila pred nedavnim v Bologni, je prof. Cesare Maltoni, ravnatelj onkološkega zavoda «D'Addari», orisal rezultate dosedanjih raziskav o rakastih obolenjih. Trenutno je preventivno ugotavljanje obolenj najučinkovitejše sredstvo za boj proti raku. S tem namreč, da zelo zgodaj napravijo pregled pri človeku, lahko omejijo faktorje, od katerih je odvisno širjenje bolezni, ugotovijo in ozdravijo spremembe v organizmu, ki lahko povzročijo, da pride do rakastega obolenja in lokalizirajo tumor, ko je še v začetni fazi svojega razvoja in zato povečini ozdravljiv.

Prof. Maltoni je izjavil, da je rezultat zdravljenja odvisen skoraj popolnoma le od stopnje razvoja tumorja, v trenutku, ko ga odkrijejo in izvršijo diagnozo. V trenutku, ko se tumor razširi po telesu, ni več na razpolago sredstva, s katerim bi mogli človeka ozdraviti. Toda ravnatelj onkološkega zavoda je tudi poudaril dejstvo, da je v Italiji bilo le malo storjenega za to, da bi preprečevali tumorje, kajti po njegovem mnenju manjka pri vladi politične volje, da bi nekaj storili v tem smislu. Poleg tega pa v Italiji manjkajo pravilnik o taki kampanji, vsedržavni programi, ministrski skladi, specifične strukture, specialisti in predvsem je v državi premalo onkologov in preveč onkopolitikov.

Doslej so na onkološkem zavodu «D'Addari» že precej napredovali v sodelovanju s centrom za tumorje, h kateremu spadajo bolnišnice, pokrajina, občina, univerza in skoraj vse ostale občine v pokrajini. Tu se izvaja najobsežnejši program predhodnega zdravljenja novotvorb v Italiji. Drugod po državi namreč vršijo nekaj podobnega le v Firencah, Ferrari, Turinu in Anconi. Že od leta 1966 izvajajo program za zgodnjo diagnozo predrakastih poškodb tkiva in za zgodnjo diagnozo raka na maternici za vse ženske v pokrajini, predvsem za tiste, ki so stare nad 28 let (katerih je približno 245 tisoč). Od maja 1969 pa so začeli tudi s pregledi za zgodnjo diagnozo raka na prsih. Obema pregledoma se mora prebivalstvo podvreči vsaj enkrat vsakih 18 mesecev.

Doslej so v okviru programa dr. Maltonija pregledali že 175 tisoč žensk za zgodnjo diagnozo raka na maternici in približno 50 tisoč žensk za zgodnjo diagnozo raka na prsih. To so bile največje kampanje boja proti raku v Italiji in v zahodni Evropi. Odkrili so 330 predrakastih sprememb in 469 primerov raka na maternici. Od teh tumorjev je bilo kar 72 odst. v začetni fazi (62 odstotkov pa celo v zelo zgodnji začetni fazi); to pa pomeni, da jih je mogoče popolnoma ozdraviti. Kar se tiče prsi, pa so odkrili 48 predrakastih sprememb in 144 tumorjev, od katerih je bila več kot polovica na začetni ali zelo zgodnji fazi obolenja.

Toda delovanje onkološkega zavoda se ni omejilo le na ti dve kampanji za boj proti raku. Trenutno je pod nadzorstvom zavoda nad 30 tisoč oseb, ki se od časa do časa podvržejo večstranskim pregledom različnega tkiva. Večinoma so te osebe pod nadzorstvom zavoda moški: predvsem cele kategorije zasebnih in javnih delavcev. S to metodo je uspelo zdravnikom odkriti veliko število začetnih tumorjev.

Taka iniciativa pomeni povost za Italijo. Začeli pa so tudi s predhodnim pregledovanjem za zgodnjo diagnozo raka na pljučih. Ta problem je v Italiji zelo aktualen, saj so ugotovili, da je število takih obolenj v Italiji zelo visoko in da naglo narašča. Leta 1969 je bilo n.pr. primerov smrti zaradi raka na pljučih 15.000. Zaradi nesporne vezi med rakom na pljučih in kajenjem, pridejo v poštev za take predhodne preglede predvsem veliki kadilci — to se pravi tisti, ki kadijo nad 15-20 cigaret na dan že več kot 10 let. Kontrolni pregled naredijo tako, da mikroskopsko pregledajo izpljunke. Tak pregled je treba izvršiti tudi v primeru, da se niso pojavili kaki posebni ali splošni simptomi pljučnih bolezni. Na onkološkem zavodu «D'Addari» so n.pr. na 600 pljučnih tumorjev, ki so jih diagnosticirali v teh mesecih, ugotovili tiste v zelo zgodnji fazi nastanka pri kadilcih, ki sploh niso kazali znakov obolenja. Tumorje pa, ki so bili že bolj ali manj močno razviti, pa so odkrili pri kadilcih, ki so že občutili simptome bolezni. Po mnenju prof. Maltonija naj bi se v Italiji začela ostra kampanja proti kajenju predvsem v šolah in s prepovedjo kajenja v vseh javnih lokalih in v prevoznih sredstvih.

Poleg vseh raziskav, ki smo jih orisali, se na onkološkem zavodu prof. Maltonija ukvarjajo tudi z raziskavami specifičnih ambientov dela, da bi ugotovili, ali vplivajo na nastanek tumorjev nekateri elementi kot so ambient, krom, sredstva proti mrčesu in podobno, ki jih nahajamo v raznih tovarnah in laboratorijih. Raziskave naj bi ugotovile, ali ti elementi vplivajo na nastanek rakastih obolenj predvsem, kar se tiče dihal in urinarnega aparata.

V Beogradu zaključen «festival festivalov»

V soboto se je v Beogradu zaključil «Festival festivalov». Po zadnjih razpravah, ki so obravnavale erotično tematiko v filmu, so bili na sporedu še zadnji filmi. Predvajanje je zaključil film Glauberja Rocheja «Antonio das Mortes», ki je že dvignil veliko prahu pri mednarodni kritiki in je v Beogradu požel tako uspeh kot tudi neodobravanje.

Začasna lestvica najbolj priljubljenih filmov je zabeležila na prvem mestu Bormanov «Leo the Last», sledijo mu sovjetski film Marka Donskega «Živeli bomo do ponedeljka», Bergmanov «Mesto jagod» in nato italijanski film «Dramma della gelosia» režiserja Scole. Novinarji pa so dodelili prvo mesto angleškemu filmu «IFF», ki ga je režiral Anderson.

Ob koncu prvega mednarodnega filmskega festivala je njegov pokrovitelj, predsednik Tito, odlikoval enajst tujih filmskih ustvarjalcev za njihove izredne zasluge na filmskem področju in za delež, ki so ga imeli pri razvoju sedme umetnosti in zbliževanja med narodi. Charlie Chaplin je bil odlikovan z redom jugoslovanske zastave z lento, z redom jugoslovanske zastave z zlatim vencem pa so bili odlikovani Laurence Olivier, René Clair, Mark Donskoj, John Ford, Luchino Visconti, Akira Kurosawa, Fritz Lang, Louis Bunuel, Ingmar Bergman in Satvajit Rey.

ZARADI VEDNO VEČJIH POTREB

IDEJNI NAČRT ZA NOVO PROGO ZAGREB - REKA

Del bi se lotili po letu 1975 in bi trajala 4 leta

Čeprav ima Jugoslavija sorazmerno veliko morja, veliko obale in zato veliko pristanišče, je notranjost dežele zelo slabo povezana z morjem. Krivdo za to nosi Dinarsko pogorje, ki loči Jadran od notranjosti dežele. Zaradi tega so proge, ki povezujejo notranjost dežele z morjem, preobremenjene s prometom in vsak nov načrt, celo vsaka ideja o izboljšanju te povezave vzbudi zanimanje strokovnjakov in tudi preprostega državljana. Tako začenja zanimati ljudi ideja o novi železniški povezavi Zagreba z Reko. Trenutno je v gradnji avtomobilska cesta med Zagrebom in Karlovcem, cesta, ki bo podaljšana proti Reki. Prav te dni pa so se razširile vesti o idejnem načrtu za gradnjo nove železniške zveze med Zagrebom in Reko. Sedanja železniška zveza je stara in je ustrezala nekdanjim potrebam, toda danes ne zadovolji več in to iz več razlogov. Predvsem zaradi tega, ker more proga sprejeti le omejeno obremenitev in je njena «propustna zmogljivost» majhna, z druge strani pa traja vožnja od Zagreba do Reke oziroma od Reke do Zagreba najmanj tri pa tudi štiri ure. To pa je veliko preveč in Konzorcij za izgradnjo avtomobilske ceste Zagreb — Reka — Trst je poveril načrtovalni službi ŽTP nalogo, naj izdela idejni načrt za gradnjo nove boljše železniške povezave med glavnim mestom hrvaške republike in Reko, ki je prav gotovo največje in za sedaj najbolje opremljeno jugoslovansko pristanišče. Po prvih podatkih, ki so bili te dni objavljeni, bo železniška proga od Zagreba do Reke skrajšana od sedanjih 176 na 110 km in tudi potovanje po njej se bo skrajšalo od sedanjih treh ali štirih ur na uro ali kaj več.

Proga bi bila dolga, kot smo rekli, 110 km. Razdalja med Zagrebom in Reko bi se torej zmanjšala za 30 odst. Sedanja proga ima na določenih odsekih precejšnje vzpone, ki dosežejo tudi 22 promil. Novi načrti pa predvidevajo le 7 promil vzpona, kar je po mnenju strokovnjakov zelo povoljno. V tem primeru bi torej mogli govoriti že o ravninski progi. Zato bi se mogla na njej doseči tudi brzina 200 km na uro, kar omogoča močno skrčenje vožnje, seveda v primerjavi s sedanjim trajanjem vožnje.

Druga značilnost nove železniške povezave med Zagrebom in Reko bi bila ta, da bi proga tekla skozi veliko predorov. Pravzaprav bi predori zavzemali kar 38 odst. vse dolžine proge. Konkretno bi vsi predori bili dolgi 37 km. Najdaljši bi bil pod planino Risnjak na področju Delnic, ki bi bil dolg 25 km. Proga bi bila značilna po tem, da bi imela največ predorov na tolikšnem odseku in to ne le v jugoslovanskem pač pa celo v evropskem merilu. Toliko predorov zahteva teren, skozi katerega bi bila proga speljana, a zlasti gorato

(Nadaljevanje na 6. strani)

DRAGO IN SAMO PAHOR

Stodevetdeset let škedenjske šole

III.

Še leta 1794 (17. maja) je gubernij pozval omenjenega Pittonija, sedaj kot okrožnega glavarja naj sporoči svoje mnenje o vzrokih slabega šolskega obiska v Škednju. V svojem odgovoru na ta poziv je Pittoni 6. julija 1794 poročal sledeče: Prvi razlog za slab obisk šole je taksa (šolnina), ki je Škedenjci ne zmorejo, zlasti če imajo več otrok. Drugi razlog pa je dejstvo, da uporabljajo otroke za pašo in čuvanje hiše. Nato postavlja Pittoni naslednje predloge: 1. Šolanje naj bo brezplačno, 2. Vodstvo šole naj se s kmeti in župani dogovori glede najprimernejšega urnika. Ravna naj se tako, da se bo pouk začel po paši, nadalje naj bo pouk ob praznikih po večernicah ter v deževnih dneh. Pozimi naj se pouk podvoji. 3 Kmetje, ki bi tudi po tako urejenem pouku ne pošiljali otrok v šolo, naj se kaznujejo z zaporom in postom.

Na seji gubernija, ki se je vršila še isti mesec (19. julija), so bili Pittonijevi predlogi v glavnem sprejeti. Le šolnine niso odpravili popolnoma, temveč so jo znižali na 10 soldov mesečno.

Oktobra sta bila v zvezi z izvajanjem omenjenih sklepov dva sestanka: na Katinari (13. oktobra 1794) in v Škednju (15. oktobra 1794). Na škedenjskem sestanku sta bila navzoča domači kaplan Mattija de Jurco in domači učitelj Adam Karlsberger. Šolsko oblast je zastopal Franc Langer. Poleg njega pa sta zastopala oblast še Giovanni Antonio Tognano de Tonnefeld in Giuseppe Minelli. Škedenjce pa so zastopali Anton Sancin, ki je nadomeščal (!) odsotnega brata Andreja, takratnega župana, gvardijani in vaški starešine. Sv. Marijo Magdaleno zgornjo pa so zastopali župan Urban Žerjal in dva gvardijana. Tudi na tem sestanku so ugotovili, da sta za slab obisk pouka krivi šolnina in paša. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

1. Škedenjski otroci bodo obiskovali šolo poleti in pozimi od 10. do 12. ure in od 13. do 14. ure.

2. Zaveljski otroci bodo obiskovali pouk poleti in pozimi le v dopoldanskem času (od 10. do 12. ure).

3. Šolnina se zniža na 10 soldov na osebo mesečno. Škedenjski kaplan bo odločal, kdo naj bo šolnine oproščen.

4. Uvede se, poleg nemškega pouka, tudi pouk italijanščine v branju, pisanju in računanju. Utemeljitev tega sklepa: «per maggiormente facilitare l'accesso alla scuola.» Določene so bile tudi delovne počitnice. Za trgatev so določili 15 dni, po osem dni počitnic pa so določili za setev in za žetev.

Županoma je bila naložena naloga, da skliče soseski in jima razglasita nove predpise.

S temi podatki iz arhivskih virov smo osvetlili le prvo dobo obstoja škedenjske šole. Nadaljnje arhivsko raziskovanje bi gotovo prikazalo tudi sliko nadaljnjega razvoja. Mi se omejimo le še na kak obroben podatek.

Prvi škedenjski učitelj Johann Adam Karlsberger je umrl 4. oktobra 1799. Za njegovo mesto se je potegoval katinarski učitelj Karl Osmann, ki je 3. novembra vložil prošnjo, da bi bil za učitelja «zu Scedina», «nach Scedena». Zanimiva je ta domača, slovenska oblika imena Škednja, ki se drugače v uradnih aktih vedno naziva Servola. Osmann uporablja v svoji prošnji dve obliki: Scedina in Scedena. Mesto učitelja pa ni dobil Osmann, temveč je gubernij na svoji seji 21. decembra 1799 podelil to mesto Karlsbergerjevemu sinu Antonu. Novi učitelj je nastopil službo 12. januarja 1800.

Gotovo bo vsakega zanimalo vprašanje, kdaj se je škedenjska šola izpremenila v šolo v domačem, slovenskem jeziku. Točni podatki nam trenutno niso na razpolago, zato se moramo opreti le na domnevo. Četudi je slovenščina na Goriškem prodirala v šolo kot učni jezik že v dobi terezijanske Splošne šolske naredbe, moramo reči, da se na Tržaškem to ni zgodilo. Slovenščini je po vsej verjetnosti odprl vrata v šolo šele šolski zakon, ki so ga izdali Francozi ob zasedbi naših krajev. Maršal Marmont je razglasil 4. julija 1810 za vse tedanje ilirske pokrajine veljaven ukaz o ureditvi šolstva. Ta ukaz določa v 22. in 23. členu, da bodi učni jezik v osnovnih šolah materinščina. Da je bil ta odlok do neke mere upoštevan, najdemo potrdilo v nekem poročilu iz leta 1815, ki pravi, da so šole v tržaški okolici nemško — italijanske — kranjske. Domnevo, da se je tudi v Škednju uveljavila v šoli slovenščina, potrjuje tudi ime kaplana Tomaža Malalana, ki je učil v škedenjski šoli od leta 1818 do 1821.

Tomaž Malalan, sicer openski rojak, rojen 1787, je služboval kot kaplan v Škednju od 1818 do 1837. Kasneje je postal kanonik in župnik pri Sv. Justu. Leta 1850 je bil izvoljen v I. okraju za mestnega svetovalca. V mestnem svetu se je zavzemal zlasti za okoliške šole. Ni pa nam znan razlog, zakaj se je Malalan ob koncu leta 1821 odrekel poučevanju na škedenjski šoli. Le iz dopisa šolskega nadzornika guberniju z dne 3. januarja 1822 izvemo za kaplanov odstop.

Gubernij je naročil magistratu, naj imenuje novega učitelja. Iz poročila magistrata od 9. novembra 1822 izvemo, da se je 22. marca podala v Škedenj komisija, da poišče skupno s sosesko stanovanje za svetnega učitelja in da določijo dotacijo. Stvar pa se je zataknila, kajti šele čez nekaj mesecev so naročili kaplanu, naj sestavi zapisnik o izjavah županov, gvardijanov in starešin. Iz teh izjav je bilo razvodno, da ne misli soseska nič prispevati za plačevanje učitelja. Ker bi občina težko sama nosila vse breme, predlaga magistrat, naj bi prevzel pouk zopet kaplan. V naslednjih letih so se v zadevi škedenjske šole vrstili dopisi med šolskim nadzorništvom, gubernijem, škofijo in magistratom. Vprašanje pa se je reševalo zelo počasi. Ko je škofija odklonila vladni predlog, naj prevzame pouk zopet kaplan, je gubernij 16. junija 1826 dal magistratu nekak ultimat, da odgovori v 14 dneh glede ponovnega odprtja šole. Šele iz zapisnika mestnega sveta z dne 2. junija 1827 izvemo, da je magistrant pripravljen plačevati za učitelja 200 goldinarjev letno za — «deutsch — italienische Schule». Ta pogoj potrjuje domnevo, ki smo jo že navedli, da se je slovenščina že uveljavila v šoli pred njeno ukinitvijo leta 1822, a da jo želijo mestne oblasti zopet izriniti iz nje. Se 2. novembra 1827 je *dvorna naučna komisija* odobrila 100 goldinarjev letno za najem stanovanja škedenjskemu učitelju, dokler se mu ne poskrbi za naturalno stanovanje. Novi učitelj je bil Lovrenc Zupanc, doma iz Kamnika.

Petletna prekinitev delovanja škedenjske šole je povzročila, da so kasnejši pisci zgodovine tržaškega šolstva postavili kot ustanovno letnico škedenjske šole leto 1827. Ta razpravica je končno zgodovinsko napačen podatek popravila in postavila pravilno ustanovno letnico 1780 oziroma 1781. Tako je ugotovljeno, da je bila šola v Škednju, prva v tržaški okolici

Viri: *Državni arhiv v Trstu, fascikli C. R. Governo štev. 100, 127, 317, 942, 943, 945 in 946, Schematismus des Küstenlandes in Schematismo dell' I. R. Litorale austriaco-illirico, razni letniki, Vlado Schmidt, Zgodovina šolstva in pedagogike na Slovenskem, I. zvezek.*

Mednarodno zasedanje «za ohranitev okolja»

WASHINGTON, 19. — «Bolj učinkovita in dokončna rešitev vprašanja, kako rešiti okolje, v katerem živimo kot tudi kako omogočiti večje praktično sodelovanje med narodi, ki živijo na našem planetu, vse to zahteva intenzivnejše mednarodne pobude in tudi pospešene napore s strani krajevnih, državnih in nacionalnih oblasti». To beremo v zaključnem poročilu mednarodne konference v Washingtonu, ki je obravnavala vprašanja, povezana z zastrupljenjem zraka in vode.

Za kaj v stvari gre, menda ni treba posebej poudarjati. Nekateri znani strokovnjaki so že pred poldrugim desetletjem začeli opozarjati svet, predvsem pa še industrijsko in tehnično najbolj razvite dežele, da bo treba posvetiti večjo pozornost vprašanju zasmrajevanja zraka in vode. Opozarjali so, da se razna prirodna ravnotežja rušijo in da se bo človek nekega dne znašel pred vprašanjem obstoja, torej pred vprašanjem življenja ali smrti. Ljudje, ki so na odgovornih mestih v tehnično in gospodarsko najbolj razvitem svetu so ta opozorila hote ali nehote spregledali, dokler se niso nenadoma znašli pred izredno perečimi problemi, ko je prišlo že do katastrofalnih ugotovitev in ko je sam predsednik ZDA Nixon opozoril, da bo treba čimprej ubrati novo pot, kajti v nasprotnem primeru ne bomo mogli iz težav, v katere je civilizirani svet že zabredel. V mislih imamo Nivonovo opozorilo iz lanskega leta, opozorilo in načrt, ki predvideva stroške 40 milijard dolarjev za rešitev problema zraka in odplak v ZDA.

Za opozorilom, ki je prišlo iz Washingtona, so se tudi v raznih evropski prestolnicah «nenadoma» spomnili, da je tudi v Evropi, podobno kot v ZDA, preveč smoga, to se pravi zastrupljenega zraka in da so tudi evropske tekoče vode zasmrajene in zastrupljene z odplakami iz tovarn in mest, posebno še z raznimi detergenti, ki se tudi v dolgem času ne razkrojijo in zato zastrupljajo vode za dolgo dobo.

Te dni je bila prva mednarodna konferenca, ki je temeljiteje obravnavala te probleme. Te konference se je udeležilo kakih 70 predstavnikov največjih ameriških, evropskih in japonskih industrijskih podjetij. Konferenca se je zaključila z vrsto «priporočil», ki «vabijo» k uskladitvi ukrepov za rešitev prirodnega okolja v svetovnem merilu.

Konferenco sta sklicala «Atlantic Council», to se pravi neka ameriška zasebna organizacija, in zavod «Battelle Memorial», ki je ena največjih znanstvenih ustanov na svetu. Iz Italije so bili na konferenci trije predstavniki in sicer dr. Aurelio Peccei, kot delegat «Italconsult», dr. Oscar Montabone, ki je zastopal družbo Fiat, ter ing. Vincenzo Gervasio, direktor znanstveno raziskovalnega programa ENI.

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 20. JANUARJA 1971

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Pianist Intra; 12.10 Brali smo za vas; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Bevilacqua; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radio za šole; 18.50 Koncertisti naše dežele; 19.10 Higiena in zdravje; 19.20 Jazz; 19.40 «Beri, beri rožmarin zeleni»; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.55 Melodije v polmraku; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.40 Simf. koncert; 16.45 Kvartet Ferrara.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 16.00, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Današnji pevci; 9.00 Otroški kotiček; 9.30 «20.000 lir za vaš spored»; 10.05 Juke box; 10.30 Klavirske skladbe; 11.00 Mali umotvori velikih mojstrov; 11.30 Poslušajmo jih skupaj; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.15 Ansambel Small Faces; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.10 Vaši pevci, vaše melodije; 17.30 Oddaja za otroke; 18.00 Operna glasba; 19.30 Prenos RL; 22.15 Novo in moderno; 22.35 Komorne skladbe.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 12.00, 13.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Melodrama; 12.10 Plošče; 13.15 Spored z O. Piccolo; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Oddaja za mladino; 18.15 Plošče; 19.30 Skladbe iz glasbenih komedij; 20.20 Radijska priredba; 22.00 Klavirski koncert.

II. PROGRAM

8.30, 13.30, 17.30, 19.30 Poročila; 8.40 Orkestri; 9.50 Radijska igra; 10.05 Popevke; 10.35 Telefonski pogovori; 12.35 Spored s P. Villaggiom; 14.00 Zakaj in kako; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 16.05 Popoldanska oddaja; 18.05 Zakaj in kako; 19.02 Recital; 20.10 Svet opere; 21.00 Večerno vabilo; 22.40 Radijska priredba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Albinonijevi koncerti; 11.40 Sodobna ital. glasba; 12.20 Vzporedna glasba; 13.30 Medigra; 14.30 Operne skladbe; 16.15 Radijska priredba; 17.25 Strani albuma; 7.40 Glasba izven sporeda; 18.45 Kulturne aktualnosti; 19.15 Večerni koncert; 21.30 Operne skladbe.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Sodobna ital. glasba; 9.45 Baročne sonate; 10.20 Operne skladbe; 11.00 Medigra; 12.00 Glasba za pihala; 12.30 Plošče resne glasbe; 13.30 Simf. koncert; 15.30 Simf. koncert; 15.30 Simf. glasba — stereo.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 Poročila; 7.45 Informativna oddaja; 9.05 Za mlade radovedneže; 9.20 Iz glasbenih šol; 9.40 Popevke; 10.15 Pri vas doma; 12.10 Slovenski samospevi; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Zvoki iz glasbenih revij; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Koncertni valčki; 4.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Capriccio in kolo; 16.40 V studiu 14; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Pietro Mascagni: Cavalleria rusticana; 18.40 Naš pogovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Simf. orkester RTV Ljubljana; 22.15 Jazz; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Ital. Sever in Jug; 13.30 Dnevnik; 17.00 Spored za najmlajše; 17.45 Oddaja za otroke; 18.45 TV razprava; 19.15 Kulturna oddaja; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV razprava; 22.00 Športna sreda; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 «Angel zla» — film; 22.55 L'Approdo.

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.50 Poročila; 12.55 Montafon: Smuk za ženske; 17.55 Čarobna piščalka — ser. film; 18.15 Obzornik; 18.30 Amaterski ansambli; 19.05 Od filma do filma; 19.20 Po sledeh napredka; 20.35 Znanost in človek; 21.25 Ljubezen, ki je ni — reportaža; 21.50 G. Donizetti: Don Pasquale — opera.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vsi izgledi trenutno ne bodo najboljši. Upoštevajte tudi želje onih, ki so vam blizu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Dobro proučite pogoje neke pogodbe. Nekdo vam bo nekaj zaupal, kar vas bo pomirilo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Bodite objektivni, mocno pa osredotočite svoje misli, zakaj prejeli boste nenavadno ugodno ponudbo. Zanimivo in prijetno srečanje.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne izpostavljajte svojega ugleda po nepotrebnem. Upoštevajte občutljivost ljubljene osebe.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaši nasveti ne bodo cenjeni v zadostni meri. Ne igrajte se s svojimi čustvi.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odlično kaže na uspeh, ki vam zagotavlja še lepši položaj. Ne pogrevajte starih nasprotij.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne sprejemajte nobenih prenagljenih ukrepov. Bodite previdni v odnosu do osebe, ki ste jo komaj spoznali.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Imeli boste priložnost, uveljaviti svoje ideje. Ustrezno razumevanje vam bo pomagalo bolje spoznati osebo, ki vam je pri srcu.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) S treznostjo in odkritosrčnostjo vam bo lažje rešiti neko zapleteno situacijo. Ne zapravljajte večerov.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Dokažite svojim nasprotnikom, da razpolagate z dokajšnjo sposobnostjo za trezno presojanje. Zanimajte se bolj za svoje prijatelje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan je primeren za manjše nakupe osebnega značaja. Da bi vam uspelo rešiti neki spor, boste morali ohraniti ves svoj mir.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Skušajte si organizirati delovni program že v teku jutra. Sreča vam bo posebno naklonjena, vendar ne obupajte.

NAMIZNI TENIS

V MOŠKI C LIGI

Sokol brez zgubljenega seta Usoden poraz Doma proti Arditi

V nedeljo je namiznoteniška ekipa nabrežinskega Sokola odigrala svojo predzadnjo tekmo v letošnjem prvenstvu C lige. V Nabrežini se je spoprijela z videmsko ekipo La Cantina. Tudi tokrat so nabrežinski tekmovalci slavili zmago, ki je bila bolj gladka kot kdajkoli. Čistemu izidu 5:0 je treba dodati še prav tako čist izid 10:0 v setih. Če povemo še, da je celotno srečanje trajalo tričetrt ure, smo povedali dovolj.

Že takoj v začetku je bilo jasno, da so Videmčani prišli le na nedeljski izlet. To so tudi odkrito povedali. Igrali so brez vsake borbenosti in športne vneme.

Proti taki ekipi Nabrežinci (ki so nastopili v standardni postavi: Fabjan, Ukmar, Cattonar) niso imeli nikakih težav. Ni jim bilo treba pokazati svojih sposobnosti in jih tudi niso. Zaigrali so tako, da so lahko brez težav osvojili dve točki in to jim je zadostovalo.

SOKOL — LA CANTINA 5:0

Fabjan - Collo 2:0 (13, 12)
Ukmar - Deganutti 2:0 (14, 18)
Cattonar - Elia 2:0 (13, 8)
Fabjan - Deganutti 2:0 (9, 11)
Cattonar - Collo 2:0 (15, 12)

Nabrežinski ekipi preostane tako še eno srečanje do zaključka prvenstva. V nedeljo se bo v Vidmu srečala z močno ekipo CSI Friuli, ki je še vedno v borbi za prvo mesto. V kolikor bi zmagali Nabrežinci, jih čakajo kvalifikacijska tekmovanja za vstop v B ligo; če pa bo zmaga pripadla furlanski ekipi, bo o vstopu v kvalifikacijska tekmovanja odločal kvocient osvojenih tekem, oziroma setov. O tem pa ne moremo poročati nič zanesljivega, ker italijanska namiznoteniška zveza ni še sporočila izidov posameznih srečanj in tako ne moremo sestaviti niti neuradne lestvice.

S. J.

* * *

V Gorici je bila v nedeljo na sporedu odločilna tekma med Domom in Ardito. To je bil pravzaprav dvojni derbi, saj sta obe ekipi soseščanki, obenem pa sta tudi sosedi na — dnu lestvice. Tekma je bila zato za obe moštvi zelo pomembna in je odločala o tem, kdo bo ostal v ligi in kdo bo izpadel. Zmagala je Ardita in tako osvojila dve zelo važni točki.

Dom je tudi tokrat nastopil z okrnjeno postavo. Odsotna sta bila Černic in Cotič, katera sta nadomestila Pavšič in Devetak. Tako okrnjena ekipa je imela le malo upanja, da bi lahko zmagala. Komel je bil edini, ki se je lahko uspešno zoperstavil nasprotnikom in je tudi doprinesel svoji ekipi vse tri točke.

Postavi obeh ekip:

DOM: Igor Komel, Rudi Pavšič, Karel Devetak.

ARDITA: Michelini, Tomasi, Picotti.

V prvi tekmi je Michelini premagal Pavšiča, izenačil je Komel z zmago nad Tomasijem, toda v tretjem dvoboju je Devetak klonil Picottiju. Drugo točko za Dom je iztrgal Komel Michelliniju. Domovca Pavšič in Devetak sta nato zaporedoma zgubila dve točki proti Picottiju in Tomasiju. V tem trenutku je bilo srečanje praktično že odločeno. Naslednja zmaga Komela nad Picottijem ni dosti koristila, ker je nato Michelini v treh borbenih setih odpravil Devetaka. Devetak je osvojil v tem dvoboju drugi set.

Izidi:

Pavšič — Michelini	0:2
Komel — Tomasi	2:1
Devetak — Picotti	0:2
Komel — Michelini	2:1
Pavšič — Picotti	0:2
Devetak — Tomasi	0:2
Komel — Picotti	2:1
Devetak — Michelini	1:2

Končni skupni izid:

DOM — ARDITA 3:5

S tem porazom je Dom zapravil vsako upanje na rešitev. V nedeljo bo nastopil proti Julii iz Trsta, ki je trenutno brez poraza na vrhu lestvice. Nekaj upanja ima lahko Dom le še v zvezi s tekmo Ardita-S. Michele (Tržič). Obe ekipi imata po 4 točke in če bi premagal Julio bi se eni od obeh ekip pridružil na kvoti 4. Seveda pa bi v tem primeru odločali tudi seti, glede katerih pa je Dom zelo na slabem in tudi tukaj torej ni videti nobene otipljivejše rešitve. Vse visi torej na eni sami nitki: visoka zmaga Doma in visok poraz Ardite. Seveda bi moral Dom za dosego visoke zmage brezpogojno nastopiti s svojo najboljšo postavo (Komel, Černic, Cotič). Komel je v nedeljo pokazal, da je v dobri formi, toda sam več kot treh točk ne more osvojiti. To pa ne zadostuje: treba jih je osvojiti vsaj pet.

V nedeljo se bosta torej pomerili prvi (Julia) in zadnji (Dom) z lestvice moške C lige. Julia je gotovo trdno odločena ohraniti status nepremagane ekipe, Dom pa si tudi želi ostati v ligi. Upajmo, da bo za domovce zaključek prvenstva bolj vesel, kot je bil dosedanji del.

IK

ŽENSKA LIGA

Mlade krasovke podlegle bolj izkušenim Bocenkam

Povratno kolo bo prihodnjo nedeljo v Nabrežini

US RECOARO — KRAS 5:0

V Bocnu je bilo v nedeljo prvo kolo ženske lige med domačim Recoarom, Domom iz Gorice in Krasom iz Zgonika.

Kot je bilo že znano se Dom zaradi bolezni svojih igralk ni mogel udeležiti tega prvega kola, kaže pa, da tudi v povratnem delu ne bo smel igrati, ker svojega odstopa ni sporočil nasprotni ekipi. Tako sta nastopili samo Kras in Recoaro. Zmagala je s precejšnjo lahkoto bocenska ekipa, ki je dejansko mnogo boljša od slovenske.

Za Kras sta nastopili Sonja Milič in Darja Kobal. Proti prvokategornici Santifaller nista imeli nobenega upanja na zmago, toda Miličeva tudi proti taki nasprotnici ni igrala podrejene vloge. Med njima ni bilo opaziti večje razlike v igri, čeprav je naša predstavnica na državnih lestvicah le v tretji kategoriji. Darja Kobal sicer ni enakovredna ostalim trem igralkam, tokrat pa je zaigrala nekoliko nad svojim poprečjem. Kljub temu ni zaradi prevelike negotovosti v «pimplanju» in na servisu nikoli ogrožala zmage svojih nasprotnic.

V igri dvojic se je pokazala dejanska razlika v kakovosti obeh ekip. Zmaga je brez težav pripadla igralkam Recoara. Druga igralka te ekipe, Nadja Sanco pa ni imela lahkega dela v zadnjem srečanju z Miličevo, katero je premagala šele po podaljških v tretjem setu. V tej tekmi smo lahko videli celo serijo hitrih protinapadov z leve in desne, z močnimi zaključnimi forhand udarci. Bolj izkušena Sancova je tudi s pomočjo športne sreče odločila zadnji set v svojo korist.

Prihodnje kolo bo 24. januarja zjutraj v Nabrežini. Morda bo Miličevi tokrat le uspelo premagati močnejšo Sancovo?

Izidi:

Santifaller — Milič (9, 18)	2:0
Sanco — Kobal (12, 16)	2:0
Santifaller, Sanco — Milič, Kobal (6, 3)	2:0
Santifaller — Kobal (6, 3)	2:0
Sanco — Milič (—16. 17, 20)	2:1

e. b.

13. redni občni zbor Športnega združenja Bor

bo 29. januarja ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju. Občni zbor bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9.

ATLETIKA

Urbančičeva krepko čez 56 m

MELBOURNE, 19. — Nataša Urbančičeva je potrdila svojo odlično trenutno formo z metom 56,40 m. S to značko je na mitingu v Avstraliji osvojila drugo mesto v metu kopja za Petro Rivers, ki je zmagala s 60,38 m, kar je letošnji najboljši svetovni rezultat.

KROS PETIH MLINOV

Keino v četrtek v Milanu

S. VITTORE OLONA, 19. — Kenijska atletska zveza je objavila imena atletov, ki se bodo udeležili «Krosa petih mlinov»: med njimi je tudi znani Kipchoge Keino, olimpijski zmagovalec na progi 1500 m, ki prihaja spet v najboljšo formo. Poleg njega bosta prisotna še N'Doo ter N'Geno. Če bodo prisotni tudi Gamoudi, Angleži ter kot govorijo tudi Frank Shorter, bo ta prireditev postala res ena najkvalitetnejših v letošnjem letu. Kenijci bodo prispeli v Milan v četrtek, 21. januarja.

Dva prizora s tekme Servolana — Bor, ki so jo Borovi naraščajniki zgubili z rezultatom 52:39

V ZAČETNIŠKI NOGOMETNI LIGI

Za Breg 3. mesto na končni lestvici

Breg - Esperia 2:0 (0:0)

ESPERIA: Covi, Ferluga, Verdnik, Ranzato, Pribar, Pensaro, Fonda, Demichelle, Mazzocco, Ramani, Maiorano.

BREG: Kosuta, Lovriha P., Berzan, Zobec, Lovriha M., Pavletič, Micich, Kralj, Zafran, Strnad, Kralj.

KOTI: 3:1 za Esperio.

Zadnjo tekmo začetniškega prvenstva so najmlajši Brežani dobro zaključili. Zmagali so z 2:0 proti precej močnemu nasprotniku in tako osvojili dobro 3. mesto na končni lestvici. Z začetku prvenstva gotovo nismo pričakovali tako visoke uvrstitve. Važno pa je, da ni imel nihče od Brežanov niti enega samega opomina in to je znamenje, da so bili najmlajši vzgojeni v pravem športnem duhu.

Kar zadeva koroniko tekme je treba reči, da so bili v začetku nasprotniki močnejši in so bili Brežani že prepričani, da bodo tekmo zgubili. Standardni vratar je bil namreč bolan, njegov namestnik pa še ni igral v vratih.

Prvo priložnost so imeli igralci Esperie z Mazzoccom, ki je Ranzatov predložek dobro streljal. Kosuta pa je le s težavo branil in odbil žogo v kot. V 8. min. smo bili priče lepemu napadu Brega, ko je P. Lovriha poslal žogo z desne proti levi prestrogel jo je Kralj in podal Strnadu, ki mu jo je vrnil. Oster strel Kralja, ki ga je ubranil Cova. V prvem polčasu so imeli igralci Esperie še en kot v svojo korist, njihov strel pa je odbil Zobec.

V drugem polčasu se je slika igre popolnoma spremenila. Brežani so začeli igrati vse bolje, njihovi napadi so postajali čedalje nevarnejši, tako da so v 8. min. prešli v vodstvo. M. Lovriha je preigral Demicheleja in podal močno proti levi do Kralja, ki je predigral drugega za drugim tri branilce in povrhu še vratarja ter streljal v prazna vrata. 1:0 za Brežane.

Po golu je Esperia zopet začela napadati, Brežani pa so se zaprli v obrambe in so le s težavo odbijali nevarne napade. V 10. in 12. min. je dosodil sodnik dva prosta strela za Esperio ki ju je Breg z nekoliko sreče odbil.

Dokončni rezultat je postavil v 17. min. Zafran po osebni akciji, ko je pretekel 50 m igrišča in se znašel sam pred vratarjem ter povišal Bregovo vodstvo na 2:0.

Po drugem golu so igralci Esperie «odprli» igro in tako so imeli Brežani priložnost, da pokažejo svojo tehniko. Posebno lep nogomet sta predvajala Strnad in M. Lovriha, ki sta držala sredino igrišča. Brežani so z Zafranom zadeli še enkrat prečko.

Med Brežani so se izkazali vsi od kraja, med nasprotniki pa bi omenili Ranzata.

LOMI

Seminar za trenerje nogometa v Trstu

Združenje slovenskih športnih društev priredi v času od 22. do 24. ter od 29. do 31. januarja 1971 v Trstu, šestdnevni

SEMINAR ZA NOGOMETNE TRENERJE

Razpored seminarja bo naslednji:

PETEK, 22. JANUARJA - zvečer
1. ura: razvoj nogometne igre — sistemi (teorija)
2. ura: načrt treniranja (teorija)
3. ura: letne dobe treniranja (teorija).

SOBOTA, 23. JANUARJA - popoldne
1. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično delo)
2. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično delo)
3. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično delo)

SOBOTA, 23. JANUARJA - zvečer
1. ura: kondicijska priprava igralcev (praktično delo)
2. ura: kondicijska priprava igralcev (praktično delo)
3. ura: metodika treniranja (teorija)

NEDELJA, 24. JANUARJA - dopoldne
1. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično delo)
2. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično delo)
3. ura: osnove tehnike (teorija)

PETEK, 29. JANARJA - zvečer
1. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično)
2. ura: tehnika nogometne igre — elementi (praktično)
3. ura: osnove taktike (praktično)

SOBOTA, 30. JANUARJA - popoldne
1. ura: pedagoška praksa (praktično)
2. ura: pedagoška praksa (praktično)
3. ura: pedagoška praksa (praktično)

SOBOTA, 30. JANUARJA - zvečer
1. ura: vaje za razvijanje hitrosti in spretnosti (praktično)
2. ura: vaje za razvijanje moči in zdržljivosti (praktično)
3. ura: taktika nogometne igre za posameznika, posameznih linij in celotnega moštva (teorija)

NEDELJA, 31. JANUARJA - dopoldne
1. ura: ogrevanje igralcev (praktično)
2. ura: praktičen prikaz igre (praktično)
3. ura: razne variante nigravanja.

Predavanja bodo potekala v osmih skupnih lekcijah, v skupno 24 urah. Vsi udeleženci bodo morali imeti nogometno opremo za praktično delo, in tudi copate za vaje v telovadnici. Tečajniki naj prineso tudi zvezek in pisalo.

Na natečaju bosta predavala znana nogometna pedagoga iz Ljubljane, Božo Pilej in Janez Pišek.

Tečajniki naj se zbero v petek, 22. januarja, ob 19. uri na stadionu «1. maj» v Trstu, Vrdelska cesta 7, kjer bodo prejeli vsa nadaljnja navodila. Predavanja se bodo predvidoma začenjala ob petkih in sobotah zvečer ob 19. uri, ob sobotah popoldne ob 15. uri in ob nedeljah zjutraj ob 8. uri. Vsak tečajnik naj prinese s seboj po možnosti tudi po eno nogometno žogo (tudi staro), društva, ki so prijavila po več tečajnikov pa lahko dajo po eno žogo tudi na dva tečajnika.

Poleg tečajnikov, ki so jih društva že prijavila, se lahko seminarja udeleže tudi drugi kandidati za nogometne trenerje, ki se lahko javijo pri vodstvu seminarja v petek ob 19. uri.

TAJNIŠTVO ZSŠD

KOŠARKA

V MLADINSKIH PRVENSTVIH

Črn dan za naše košarkarje

Od slovenskih ekip ni niti ena osvojila točke

Neugoden dan za našo mladinsko košarko. Vse ekipe, ki so bile zaposlene v raznih kategorijah so morale namreč poražene z igrišča.

MLAJŠI MLADINCI

POM - BOR 49:33 (18:19)

BOR: Podobnik, Kapič 2, Štokelj 2, Zavadlal, Šare 8, Valter Hrvatič 4, Kralj 15, Stojan Hrvatič 2.

POM Tržič: Misciali 16, Benigni 4, Corazza, Bobig, Pellegrin 8, Sdrigotti 2, Cechet, Furioso 13, Donda, Soranzio 4.

SODNIKA: Reich (Gorica) in Cozzolino (Trst).

PROSTI METI: Bor 5:16, POM 9:14.

V tekmi za prvo mesto na lestvici prvenstva mlajših mladincev so morali borovci položiti orožje pred močnejšimi nasprotniki iz Tržiča, ki so predvsem v drugem delu igre pokazali, kar znajo. Naši košarkarji so bili v prvem polčasu odlični, bili so celo za točko v vodstvu. Skrbno so branili, v napadu pa so bili enakovredni nasprotnikom. V drugem polčasu pa se je v vrstah «plavih» pojavila ustrujenost, nasprotno pa so tržiški košarkarji še pospešili tempo igre, tako da je bilo za borovce praktično konec. Tržiški košarkarji so povsem zasluženo zmagali, naši pa niso nikakor razočarali.

Najboljši borovec je bil tokrat Martin Kralj med gosti pa se je izkazal Misciali. Sodnika sta slabo opravila svojo nalogo, nista pa bila pristranska.

NARAŠČAJNIKI

ITALSIDER - POLET 48:35 (19:12)

POLET: Sosič (k) 4, Daneu 16, Jugovič 4, Guštin 7, Dolenc, Gantar, Kraus 4, Starc 2.

ITALSIDER: Pacor 4, Vidoni 4, Zampa, Vidorno 12, Bacchelli 7, Neppi 8, Comelli 10, Michelis 3.

SODNIK: Suligoi iz Trsta.

PROSTI METI: Polet 3:16, Italsider 12:28.

Po lepi zmagi proti Don Boscu na tujem igrišču so bili poletovci ponovno poraženi doma proti Italsidru. Tudi na Opčinah je sodnik imel svojo važno vlogo. S tem da je predčasno poslal na klop zaradi petih osebnih napak dva ključna Poletova igralca, se pravi Jugoviča in Sosiča, je praktično zapečatil usodo «oranžnih», od katerih je le Daneu lahko ogrožal nasprotni koš. In prav Daneu je v drugem delu igre nosil breme celotne ekipe in je praktično dosegel vse točke svojega moštva. Tešma se je tako klavrno končala za naše košarkarje, ki so od tega srečanja le pričakovali zadovoljiv izid

SERVOLANA - BOR 52:39 (19:17)

BOR: Barazzutti, Koren, Francia, Colja, Kušta, Žetko, Kosmina, Vukotič.

Borovci so v nedeljo doživeli še en poraz proti Servolani. «Plavi», ki so tokrat igrali v Škednju niso mogli ponoviti uspešnega nastopa, ko so na stadionu «Prvi maj» premagali škedenjske igralce, in to s precejšnjo razliko v koših.

V prvem polčasu so bili «plavi» enakovreden nasprotnik Škedenjcem, v drugem delu igre pa so zaradi utrujenosti popolnoma odpovedali, kar so seveda izkoristili domačini, da so dosegli več košev s protinapadi in so si tako nabrali prednost, ki so jo praktično ohranili do konca tekme.

NARAŠČAJNICE

ITALCANTIERI - POLET 83:15 (36:8)

ITALCANTIERI: Gregorin 5, Bozzi 32, Miniussi 2, Martini 8, Cattai, Benci 18, Casalino, Soranzo 18, Smareglia, Bruschina.

POLET: Kraus 4, Knez 2, Malalan 7, Taučer, I. Sosič (k), Baldassi 3.

PROSTI METI: Italcantieri 5:30, Polet 2:6.

Poletovke so v nedeljo gostovale v Tržišču, kjer so se spoprijele z Italcantierijem, ki je še vedno na prvem mestu lestvice brez poraza. Naše predstavnice, ki so poleg tega igrale z okrnjeno postavo, so se sicer požrtvovalno borile, nikdar pa niso ogrožale domačink, ki so z odlično Bozzijevo dosegle kar 32 košev.

Poraz je bil tako neizbežen. Od naših košarkaric se je tokrat najbolje izkazala Baldassijeva, ki se je v obrambi močno potrudila.

MINIBASKET

RICREATORI - BOR 49:2 (23:0)

RICREATORI: Del Vecchio 5, Pastori, Ladich 4, Russi 6, Puppis 6, Zacchigna 10, Costale Conta 2, Marini 4, Giugovaz 12.

BOR: Trevisan, Koren, Čok, Furlan, Gomisel, Bufon, Volk 2, Grudina, Parovel, Race, Macuka, Furlan.

SODNIK: Scaugor iz Trsta.

PROSTI METI: Ricreatori 1:8, Bor 0:4.

Izid zgovorno priča o premoči igralcev Ricreatorijev, ki so bili že od vsega začetka za naše predstavnike premočan nasprotnik. Naši najmlajši so se sicer skušali požrtvovalno braniti, a nasprotniki so jih z dobro tehnično in osebno igro prevladali ter tako tudi dosegli obilno zmago.

b. l.

V 3. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Don Bosco-Primorec 1:0 (0:0)

PRIMOREC: Livij Čuk, Pappatico, Milkovič, Sosič, Mauro Kralj, Sluga, Valdi Možina, Teodor Možina, Bogdan Čuk, Pavel Kralj (v 38. min. d.p. Renato Kralj), Sajna, Bruno Kralj.

KOTI: 6:1 za Primorca.

V nedeljo je trebenski Primorec odigral zaostalo tekmo proti Don Boscu. Trebenci poraza sicer niso zaslužili, vendar se jim je poznalo, da že več časa ne trenirajo. V prvem polčasu so igrali še kar dobro in so ustvarili vrsto res ugodnih priložnosti za uspešen strel, zlasti Pavel Kralj in Bogdan Čuk, ki sta nekajkrat le za las zgrešila vrata.

Tudi v obrambi se je pokazala utrujenost in napadalci Don Bosca so jo često spravili v zadrego.

Edini gol tekme je padel v drugem polčasu. Trebenska obramba je po nepotrebnem preveč zadrževala žogo, desno krilo nasprotne enajsterice se je polastilo žoge, podaja proti prostemu napadalcu pred vrati, ki je brez posebnih težav dosegel gol.

Primorec je skušal urediti svoje vrste z zamenjavo igralcev. Trener je zamenjal Pavla Kralja z Renatom Kraljem. Igra je postala morda nekoliko boljša, zlasti po zaslugi Bogdana Čuka, Sajne in Sluge, vendar se izid ni več spremenil.

BRK

Tudi na Reki tartan

REKA, 19. — Po Celju, Zagrebu, Splitu, Beogradu in Sarajevu bo tudi Reka dobila tartansko atletsko stezo. Kdaj, to se še ne ve, je pa samo vprašanje časa. Po zadnjih vesteh, naj bi to bilo že letos poleti, saj so sredstva že zagotovljena.

OBVESTILA

ŠD Breg priredi v nedeljo, 24. januarja 1971, ob priliki občinskih mladinskih zimskih iger, avtobusni izlet v Sappado. Odhod avtobusa bo ob 5.30.

Tekmovalci imajo brezplačno vožnjo. Prijave sprejemajo vaški zastopniki

* * *

SPDT sporoča, da se bo tečaj smučarske telovadbe zopet začel v četrtek, 21. januarja, v telovadnici šole Prešeren v Vrdelski cesti v Trstu (Sv. Ivan).

Breg je tudi v nedeljo zmagal. Žrtev je tokrat bila ekipa Rojanese

SVETOVNI REKORD INDOOR

Don Quarrie: 100 jardov v 9"3

POCATELLO (Idaho), 19. — Jamajčan Don Quarrie, prvak Commonwealtha na progi 100 in 220 jardov, je postavil nov svetovni rekord indoor na 100 jardov s časom 9"3. Prejšnji rekord je pripadal Američanoma Jimu Greenu in Geraldu Tinkerju ter Jamajčanu Lennoxu Millerju s časom 9"4.

Re. al. 1.

Rezija 1970 in še naprej

Iz pisma Re. Al.: «Dragi Renko! To, tako dolgo stvar Ti pišem, ker o Reziji ni bilo že najmanj pol leta nobenega članka v Primorskem dnevniku, ker je Rezija sama po sebi, po lastnem hotenju odrezana od celotnega slovenskega sveta... Prišli smo do absurda, da so zadnji dve leti bolj obiskovali Rezijo Slovenci iz Slovenije, kot Slovenci iz Italije. Poleti mnogi slavisti vozijo svoje razrede srednješolcev preko Kanalske doline do obveznega obiska Rezije na poti do Čedada. Pridejo, se ustavijo na Ravenci, nekaj zapojejo, popijejo in gredo. Bolje kot nič... Rezijani pa so vdani svoji rezijanščini, ki je slovensko narečje, a vsi ostali Slovenci ne najdejo še poti, da bi jih nase navezali in jim pomagali. Ta rezijanska situacija mi ne da mira... Prav lepe prijateljske pozdrave.

Rezijanska dolina živi zase ločeno življenje, ker jo obdajo od vseh strani visoke gore in je zato popolnoma ločena tudi od sosednih gorskih dolin, kjer žive na jugu terski Slovenci, na vzhodu Slovenci v Soški dolini in na severo-zahodu redki Furlani po dolinah Bele, Reklanice in Dunje. Samo ozka soteska vodi do široke, toda hribovsko razdrapane Doline Bele ali Železnega kanala. Več kot z vsemi svojimi sosedi imajo Rezijani stike z vsemi zahodnimi evropskimi državami, ker je velika večina njenega prebivalstva zaposlena kot stalni ali sezonski emigrantski delavci v tujini.

Kot za druge doline in gorske planote Beneške Slovenije se sprašujemo ali se je v l. 1970 zgodilo, kaj odločilnega, ki bi Rezijansko dolino v gospodarsko-socialnem oziru toliko spremenilo, da bi prišla vsaj na začetek poti, da bi Rezijani našli doma zaposlitev in da bi jim ne bilo treba begati «z veližami» po svetu?

Odgovoriti moramo na žalost negativno, da se ni prav nič spremenilo glede tega, da bi se zaposlili nekje doma. V neposredni njihovi bližini leži gemonska industrijska cona, ki jo je sprejela dežela v svoj seznam 11 industrijskih con, toda tudi ta sosedna cona je kot velika večina drugih furlanskih programiranih industrijskih con le na papirju. Le za ducat delavcev iz Rezije so bili pripravljeni sprejeti v neko malo industrijsko podjetje, ki je začelo delati na območju Gemone.

OBČINSKA JAVNA DELA IN ŠOLE

Pač pa je velik korak naprej napravila rezijanska občina glede izgradnje infrastruktur, ki imajo namen zboljševati življenjski standard gorskega prebivalstva s tem, da jim dajo na voljo vodovode, ki pretakajo vodo tudi v poletnih mesecih suše ali pa v zimski zmrzali, ko zamrznejo tudi najglobljі studenci. Infrastrukture so tudi lepe asfaltirane ceste, da se lahko rezijanski hribovci vozijo z avtobusi ali lastniki avtomobilov kupovat v bližnja furlanska mesta v Moženco, v Tumeč, tudi v Gemono in predvsem v Videm. Dobre cestne zveze potrebujejo za preglede na zdravniških ambulantah, po dobri cesti se pripeljejo vsak dan na delo v Rezijo vrtnarice, učiteljice in profesorji, ki jih je okoli 20 in od katerih večina ne stanuje v Reziji, ampak v furlanskih mestih. V sami Reziji so potrebne dobre ceste tudi med posebnimi rezijanskimi vasmi, ker morajo tudi pozimi voziti po njih mali avtobusi, ki prevažajo z denarno pomočjo dežele dijake nižje obvezne srednje šole iz vseh vasi in pa učence osnovne šole iz Njive in Liščaca na Ravenco. Za izrazito emigrantsko rezijansko občino je pa le značilno, da ima rezijanska srednja šola kar 57 dijakov na srednji šoli, 150 učencev na vseh osnovnih šolah na Ravenci, v Osojanih, na Bili in v Učji. Tri osnovne šole so sicer morali zapreti, in sicer v daljnih malih Koritih ter v Njivi in Liščacu. Bili so še do letošnjega šolskega leta štirje otroški vrtci, in sicer na Ravenci, v Osojanih v Solbici in v Učji. Po novem zakonu o otroških vrtcih ali točneje o materinskih šolah (scuole materne), ni še letos pričel delati otroški vrtec v Solbici, ki ga je doslej upravljal župnik Antonino Cappellari, a ga ima po letošnjem novem letu prevzeti znameniti ONAIRC s svojim precej anahronističnim imenom glede na to, da imamo že opraviti s samostojno deželo Furlanijo-Julijsko krajino. Vsekakor bi bilo v vseh štiri otroških vrtcih skupaj s Solbico okoli 60 otrok.

Če pa upoštevamo, da se redki otroci rodijo v rezijanskih vaseh in da so tudi redke poroke v Reziji sami, ker so mladi zakonski pari skoraj vsi na delu v emigraciji, kjer tudi živijo, potem je število otrok, ki obiskujejo tri vrste šol v Reziji, zelo visoko. Res pa je, da so Rezijani ponosnejši na svojo rezijanščino kot pa drugi beneški Slovenci na svoje Nadiške doline in pa na to da so «slovenj». Dobijo se med Rezijani taki, ki živijo v Vidmu, kjer se jim rodi otrok seveda v porodnišnici, a ga ne marajo krstiti v eni izmed videmskih far, ampak ga lepo prinesejo po nekaj dnevih ali najraje šele po nekaj tednih krstit na eno izmed treh rezijanskih far na Ravenci, v Osojanih ali pa v Solbici.

SPRETNA PRIZADEVANJA ŽUPANA LETTIGA

Da je letos napravila Rezija velik korak naprej glede infrastruktur, ali po domače povedano glede modernega vodovoda, glede dobrih asfaltiranih cest, da so šole in vrtce zmerom krpali in širili, da so se celo ne sicer povsod spravili na urejevanje greznic ali na kanalizacijo in da so skoraj v vseh naseljih zasvetile celo ulične svetilke, ki so razgnale egiptovsko temo po ozkih ulicah, je tudi zasluga nove občinske uprave. Pošteno moramo priznati, da se je tudi prejšnja občinska uprava trudila, da je iz pokrajine, iz dežele, pa celo iz Karnijske skupnosti, kamor spada Rezija skupaj s Kanalsko dolino izvlekla nekaj denarnih podpor. Prejšnji demokristjanski župan je bil Pericle Beltrame, ki je znan dober prevozniški podjetnik, ki dobro upravlja po gospodarskih načelih svoje podjetje in se je tako ravnal tudi glede občine. Toda to ni dovolj da bi izpeljal rezijansko občino iz dosedanjega njenega zapostavljanja. Rezijanski župan se mora bojevati proti nerazumevanju v političnih krogih Karnijske skupnosti, ki vidijo samo svojo ozko Karnijo ne pa še Rezije, Železnega kanala in pa Kanalske doline. Skratka, pred letošnjimi občinskimi volitvami dne 7. junija, ni imela demokrščanska občinska uprava ničesar takega pokazati, kar bi ljudem povedalo, da Rezija ni več uboga Pepelčica Karnijske skupnosti, ki se mora zadovoljiti s tem, da ji krpajo njeno infrastrukturno oblekco, medtem ko se karnijske občine bleščijo z novimi blestečimi in s šumečimi vodovodi, s prekrasnimi turističnimi cestami, z razsvetljenimi prelepimi turističnimi centri in s programi, ki naj bi Karnijo zvezal s predorom Monte Croce s turističnimi avstrijskimi in predvsem nemškimi turističnimi masami, itn., itn., itn., itn. O Reziji skoraj popoln molk v časnikih, v debatah deželnega sveta v Trstu kot da Rezija ne bi obstajala. 7. junija 1970 so Rezijani po nasvetih treh svojih, sicer dobrih župnih pastirjev, glasovali pri pokrajinskih volitvah z večino glasov za krščansko demokratskega pokrajinskega kandidata s 541 glasovi in samo s 260 glasovi, za drugo najmočnejšo stranko PSI, toda pri občinskih volitvah so se Rezijani uprli in prvič izvolili socialistično občinsko upravo z Enzom Lettagom na čelu.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 93 808 94 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul Montecchi 6/II Telefon 95 823
Ul. sv. Frančiška 20 Telefon 37 338
Naročnina
Mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir. Letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir. SFRJ posamezna številka v tednu in v nedeljo 80 par, mesečna 14 din, letna 140 din,
Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 20. januarja 1971

Za SFRJ Tekoč račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 50 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana».
Odgovorni urednik Stanislav Renko Izdaja in tiska ZTT - Trst

ALŽIR OBTOŽUJE FRANCIJO

Pariz se je izneveril De Gaullovi politiki

Pariški razgovori zunanjega ministra Buteflike Tudi Kuwait podpira libijsko in alžirsko politiko

PARIZ, 19. — Danes so se začela francosko - alžirska pogajanja. Na sestanku na štiri oči sta se sestala francoski minister za industrijski in znanstveni razvoj Francois Ortoli in njegov alžirski kolega Abdelaziz Buteflika. Razgovor je trajal tričetrt ure. Razgovori so se nadaljevali popoldne.

Pariški razgovori med Francozi in Alžirci (ti pogovori ne bodo zadevali samo vprašanja uvoza petrolejskih proizvodov v Francijo) bodo potekali v zelo napetem ozračju. To napetost je povzročil predvsem sklep francoskih petrolejskih družb, da se oprejo na zahodne kapitalistične petrolejske družbe, ki skušajo sedaj obdržati monopol nad izkoriščanjem petrolejskih vrelcev.

V organizaciji OPEP, v kateri je včlanjeno sedaj 10 dežel, ki proizvajajo petrolej, vladajo glede vprašanja pogajanj z velikimi mednarodnimi petrolejskimi družbami, ki odkupujejo njihove proizvode, različna mnenja. Organizacija OPEP steje v svojih vrstah pretežno arabske države severne Afrike ter Bližnjega vzhoda. Med temi državami pa so določene razlike, ki so predvsem socialne narave. Libija in Alžirija sta dve revolucionarni državi, ki se odločno skušata znebiti ostankov kolonializma. Njima se pridružuje tudi Irak, kjer je na oblasti levičarska oblast. Popolnoma drugače pa je treba obravnavati vprašanja držav kot so Iran (kjer je na oblasti kraljevina) ali pa Saudova Arabija in še nekatere druge vladavine na Arabskem polotoku. Vsi ti režimi so namreč bolj nagnjeni na kompromisno politiko z voditelji «sedmih sestra» in drugih povezanih družb, kakor pa na zastopanje nekompromisnih stališč, kot jih zahtevajo libijski in alžirski voditelji.

Toda čeprav je splošna arabska petrolejska fronta precej deljena, pa se vprašanje pogajanj s petrolejskimi družbami še bolj zaostri (oziroma omili) če upoštevamo svojstven položaj Alžirije. Ta se danes pogovarja s Francozi ne samo o saharskem petroleju, temveč o vrsti drugih vprašanj, ki zadevajo v živo gospodarstvo obeh dežel. Alžirija noče prekiniti stikov s svojo bivšo kolonialno gospodarico, ki ji v tem trenutku nudi določene gospodarske ugodnosti (v Franciji dela več kot pol miilijona Alžircev) toda tudi Francija ni ravnodušna glede bodočih političnih izbir. Pri tem gre predvsem za osnovno politično koncepcijo pokojnega generala De Gaulla, ki je menil, da si mora Francija zagotoviti svoj življenjski prostor izven atlantskega pakta v okviru politike velike Francije iz prejšnjega stoletja. Sedaj se zdi, da se je Pompidoujeva Francija odpovedala temu svojemu poslanstvu ter sprejela tezo enotne povezave interesov zahodnega kapitalističnega sveta.

Pričakuje se obsodba proti Mansonu in njegovim «sužnjam»

NEW YORK, 19. — Zaključil se je v preteklih dneh v Los Angelesu proces proti «Satanu» Charlesu Mansonu in njegovim trem sužnjam, Susan Atkinsovi, Patriciji Krenwinkelovi in Leslie Van Heutenovi. Pričakuje se sedaj obsodba.

Po obvestilu, da bodo verjetno nekateri člani Mansonove «družine» skušali osvoboditi svojega voditelja, je policija uvedla strogo varnostno službo

Sodni zbor je včeraj razpravljal in se posvetoval skoraj šest ur. Predsednika sodišča so porotniki nato zaprosili, naj bi jim dovolil poslušati neko Beatlesovo ploščo in pregledati še enkrat vilo Polansky ter stanovanje zakoncev Labianca. Sodnik je sprejel prvo prošnjo, zavrnil pa je drugo.

Na mariborskem okrožnem sodišču

Proces proti Božu Hrkaću

(Od našega dopisnika)

MARIBOR, 19. — V mariborskem okrožnem sodišču se je danes nadaljevala glavna razprava proti Božu Hrkaću in ostalim trem obtoženim, ki jih javni tožilec dolži pripadnosti k ustaškim organizacijam in diverzantskega delovanja. Kot že včeraj Hrkać in Brekalo sta danes tudi ostala dva obtoženca Jurčević in Novak vztrajno trdila, da nimata ničesar opraviti s tem, česar jih javni tožilec dolži. Student elektrotehnike Jurčević je precej prepričljivo pojasnil, da se električni material, ki so ga organi notranje uprave našli pri njem, uporablja pri tranzistorskih radiosprejemnikih, za kar je on ta material tudi uporabljal, ne pa za izdelavo tempiranih min, kot to meni sodni strokovnjak. Ker sodišče iz Beograda, na katerem je potekala preiskava in na katerem so sestavili obtožnico, ni prejelo dokaznega materiala, se je zaslišavanje omejilo samo na obtožbe, ki jih je proti njim izrekel Miljenko Hrkać. Zaslišavanje Novaka je dokazalo, da se Novak ne spominja niti zelo važnih datumov iz 1968. leta. Novak je sicer v svojo obrambo navedel vrsto dejstev, ki jih bo sodišče lahko preverilo. Če bodo njegove trditve točne, bo vsaj del pričanja Miljenka Hrkaća in sama obtožnica neveljaven. Razprava se nadaljuje jutri. B. B.

PO LETALSKI IN ŽELEZNIŠKI NESREČI PRI ZUERICHU

Začetno število žrtev obeh nesreč naraslo

Na letalu je bilo namreč 47 potnikov, od katerih je umrlo 45 Šest žrtev in 59 ranjencev po trčenju potniških vlakov

ZÜRICH, 19. — Vesti o žrtvah letalske nesreče na züriškem letališču Kloten so bile včeraj zelo pomanjkljive. Po skrbnejšem pregledu seznamov je namreč bolgarska letalska družba «Balkan» ugotovila, da je z «Iljušinom» potovalo kar 47 oseb. Na mestu je bilo mrtvih 44 oseb, neka ženska je umrla nekaj ur kasneje v bolnišnici, živa pa sta ostala, kot smo že poročali, drugi pilot in 12-letni deček.

Preživeli pilot Vladimir Vladov je dobil hujše poškodbe na ramenu in glavi, deček pa je dobil zelo močan udarec v glavo. Dečkov priimek naj bi bil Furmanovič. Sklepajo, da je judovske narodnosti, starši pa naj bi bili brazilski državljani. Mati in oče sta med žrtvami nesreče.

Vsi člani posadke naj bi bili bolgarske narodnosti, nekoliko zmede v zvezi s potniki pa je povzročila sprememba proge. Letalo je namreč redno letelo na progi Sofija - Pariz - Zürich - Sofija, zaradi megle pa je moralo poleteti do Frankfurta, nato pa nazaj v Pariz in Zürich. V Frankfurtu je tako stopilo na letalo še 25 potnikov, ki so bili vpisani na dodatnih seznamih in za katere letalska družba sinoči še ni imela pregleda. Imena vseh potnikov še niso znana, kajti ve se le za njihovo državljanstvo.

Reševalne skupine so celo noč delale ob železniški progi pri Feldmeilenu, kjer sta trčila dva potniška vlaka, zaradi česar se je mnogo vagonov prevrnilo. Zdi se, da je dokončno število žrtev šest. Devet potnikov je bilo hudo ranjenih in so jih nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so si zdravniki pridržali prognozo, 50 potnikov pa je potrebovalo nujno zdravniško pomoč. Vse žrtve so švicarski državljani.

Preiskovalne oblasti so ugotovile, da se je nesreča pripetila zaradi nesporazuma med postajama Meilen in Herrliberg in nepravilnega delovanja kretnic. Odgovorne je preiskovalni sodnik dolgo zasliševal, izid zasliševanja pa še ni znan.

DRUGI DAN PROCESA PROTI JUGOSLOVANSKIM MORNARJEM

Častnik Glavičić je zavrgel obtožbo umorov na «Graneforsu»

Genovski proces pred porotnim sodiščem sloni le na indicijah - Tudi Babac je zavrnil vse obtožbe

S procesa «Granefors» v Genovi. Od leve proti desni: Jožko Glavičić, Matko Babac in Nedeljko Vukić

GENOVA, 19. — Včeraj se je pred genovskim porotnim sodiščem nadaljevala obravnava proti trem jugoslovanskim mornarjem, ki so obtoženi, da so v januarju predlanskim umorili na ladji panamske registracije «Granefors» kapitana Renata Giuricha, drugega častnika Filippa Magistra in mornarskega vajenca Angela Vecchia.

Na zatožni klopi sedijo, kot smo poročali, prvi častnik Jožko Glavičić, strojni podčastnik Ratko Babac in 19-letni mornar Nedeljko Vukić.

Na včerajšnji obravnavi je predsednik porotnega sodišča zaslišal mladega Nedeljka Vukića. Mladenič je zanikal, da bi sploh kaj vedel o temačnem dogodku, ki se je pripetil v Mozambiškem prelivu, ko so ponoči zginili s krova ladje kapitan in že omenjena dva člana posadke. Vukić je celo zanikal nekatere izjave, ki jih je podal preiskovalnim organom.

Proces proti trem jugoslovanskim mornarjem sloni popolnoma le na indicijah, kajti na poziv italijanskih sodnijskih oblasti se niso odzvale najvažnejše obtežilne priče, to je filipinski mornarji, ki so svoj čas obtožili prav svoje jugoslovanske kolege, za umor kapitana in dveh drugih članov posadke. Sodnijski poziv je zadeval predvsem filipinskega podčastnika Oninga in še nekatere druge njegove tovariše.

Kaj se je pravzaprav zgodilo v Mozambiškem prelivu? V tisti usodni noči so izginili brez sledu kapitan, drugi častnik in mornarski vajenec. Obtožnica trdi, da so trije jugoslovanski mornarji zaklali nesrečneže ter jih vrgli v morje. Ladja je nato pristala v nekem afriškem pristanišču, kjer je počakala na prihod novega kapitana, ki ga je poslala tja brodarska družba.

Obtožnica trdi nadalje, da so jugoslovanski mornarji ubili kapitana Giuricha bodisi zaradi osebnih razprtij, kakor tudi zaradi spora pri razdeljevanju dobička od prodaje raznih zabojčkov whiskyja.

Na današnji obravnavi so sodniki zaslišali strojnega podčastnika Ratka Babaca. Filipinski mornarji so izjavili svoj čas da so videli, kako je Babac odvrgel v morje nekaj oblačil. Tožilni organi skušajo dokazati, da je Babac odvrgel svoja okrvavljena oblačila. Včeraj je prizadeti povedal, da je sicer dvakrat odvrgel v morje razna oblačila in obutve, toda šlo je že za izrabljeno obleko. Sicer pa je splošno znano, je pripomnil podčastnik, da se na ladjah najbolj zamažejo prav strojniki. On sam pa je prišel na ladjo s pičlo opremo ter je dalj časa uporabljal oblačila, ki so jih pustili na ladji drugi mornarji, ki so se že prej izkrcali.

Predsednik porotnega sodišča je izpraševal Babaca tudi glede njegovih odnosov z Giurichem. Priče so namreč trdile, da so bili ti odnosi zelo napeti, ker je kapitan baje nameraval odpustiti podčastnika, ker je bil večkrat pijan in je vabil na ladjo dekleta.

Največ zanimanja je vzbudilo seveda zaslišavanje prvega častnika ladje Jožka Glavičića. Ko ga je predsednik vprašal, če pozna obtožnico, mu je Glavičić odgovoril v perfektni italijanščini, da jo pozna, da pa se čuti popolnoma nedolžnega. Jugoslovanski častnik je pojasnil, zakaj ni v prvem pristanišču obvestil o dogodku policijskih oblasti. To je zadevalo predvsem panamski konzulat, katerega pa zadeva ni zanimala. Takoj nato je o zadevi obvestil pomorsko agencijo Ciurlo v Genovi, ki je pooblaščena, da ureja zadevo nekaterih ladij s panamsko registracijo. Iz Genove so odgovorili, da bodo uvedli preiskavo, toda nihče se ni javil. «Granefors» je odplula iz Durbana po devetih dneh, ko je prispel tja novi kapitan Viotti.

Na zaslišanju je Glavičić zanikal tudi razne obtožbe v zvezi z ladijsko blagajno.

PO UGRABITVI TREH TUJIH DIPLOMATOV V URUGVAJU

Policija posveča posebno pozornost cerkvam Aretacija 26-letne gverilke Lucie Topolansky

O zelo številnih aretacijah in zasliševanjih seveda policija ne posreduje nobenega podatka - Anglija bo poslala svojega diplomata v Montevideo

MONTEVIDEO, 19. — Lov na «tupamarose» je postal v Urugvaju po ugrabitvi treh diplomatov naravnost srdit. Policija izvaja preiskavo za preiskavo, brez oddiha in ne da bi zanemarjala tudi najmanjšega sledu.

Gverilci so že pred petimi meseci ugrabili ameriškega agrarnega izvedenca 65-letnega Claudeja Flyja in brazilskega konzula 41-letnega Aloysia Diasa Gomideja, pred enajstimi dnevi pa je izginil tudi britanski poslanik Geoffrey Jackson. Kljub zelo podrobnim preiskavam in številnim aretacijam policija dolgo časa ni mogla priti do živega gverilcem. Pretekli teden je neki policijski inšpektor «zasačil» na nekem avtobusu v Montevideu 38-letno gverilko Mario Tereso Labroco. Zasledovali so jo že 23 mesecev, dekletu pa je vedno uspelo, da se jim je pravočasno izmuznila. Dolžijo jo, da je sodelovala pri znanem ropu igralnice v San Rafaelu, ki ga je izvedel gverilski voditelj Raul Sendic. Da bi olajšala preiskave je vlada zahtevala od parlamenta tudi začasno ukinitev nekaterih ustavnih pravic in svoboščin, kot je sodnikovo dovoljenje za preiskavo stanovanj in poslopij; parlament je celo dovolil policiji, da zadrži za neomejen čas osumljene osebe. Ukrepu je seveda sledil val novih aretacij in preiskav, o katerih pa policija seveda ne posreduje nobenega podatka.

Včeraj je med eno tolikih preiskav policija «naletela» na drugo gverilko, ki jo je že iskala skoraj dve leti, 26-letno Lucio Topolansky Saavedra. Policijski glasnik je izjavil, da je morda sodelovala pri ugrabitvi poslanika Jacksona. Policija vztrajno zasleduje že približno dve leti tudi Luciino sestro Mario Elio Topolansky Martinez, ki baje tudi pripada gverilskemu gibanju. Zdi se, da je policiji pomagala «prostovoljna» zaupna izjava dveh študentov, ki so ju aretirali takoj po ugrabitvi britanskega poslanika. Mladeniča so 8. januarja našli v nekem stanovanju in ju zadolžili, da ukradeta avto, katerega so se gverilci poslužili za ugrabitev. Študenta so seveda nemudoma aretirali in ju odpeljali na kvesturo, kjer sta po dolgem zaslišavanju «prostovoljno» posredovala podatke o Topolanskyjevi. Vedno iz policijskih krogov se je izvedelo, da je dekle sodelovalo pri mnogih gverilskih pohodih in verjetno tudi, ko so gverilci 8. oktobra 1969 za nekaj dni zasedli mesto Pando, ki je 29 kilometrov severnovzhodno od Montevidea.

Policija je v preteklih dneh posvetila precejšnjo pozornost tudi cerkvam. V predmestju Montevidea so namreč za neko cerkvijo odkrili podzemski rov, v katerem je bilo skritega nekaj orožja in razstreliva. Prav v bližini te cerkve so gverilci ugrabili poslanika Jacksona.

Angleški glasnik je medtem potrdil, da se bo v kratkem vrnil v Urugvaj britanski diplomat Oliver Wright, ki bo tesno sodeloval z urugvajskimi oblastmi pri iskanju Jacksonovih ugrabiteljev.

Ležišča nafte pod Sredozemskim morjem?

Kenneth J. Hsu, ravnatelj tehnološkega inštituta v Zürichu, je pred kratkim vodil v Parizu zanimivo konferenco ob zaključku ciklusa raziskav, ki jih je na Sredozemskem morju izvedla ameriška oceanografska ladja «Glomar Challenger». Dr. Hsu je zagovarjal tezo, da je pod Sredozemskim morjem drugo morje, morje nafte.

V resnici ni našla ladja med dvajsetimi raziskavami od 13. avgusta do 6. oktobra od Gibraltarja do grških otokov sledu za nafto. Iskanje nafte ni pravzaprav niti spadalo v program raziskavanj. Oceanografi so imeli samo namen dokazati, da je na dnu Sredozemskega morja, pod relativno tanko plastjo usedlin mlajšega izvora, v primerni globini zelo debela plast soli, ki ponekod doseže tudi 1000 metrov. Raziskovalci vedo, da so v bližini ležišč soli tudi rezervoarji nafte.

Ladja «Glomar Challenger» ima že nekaj izkušenj v tem pogledu. Leta 1968 je vrtala plast soli v globini 3572 metrov v Mehiškem zalivu in v vzorcih, ki so prišli na površino, so našli jasne sledove po nafti in naravnih plinih. Od tedaj se tako Američani kot Francozi, ki imajo podobno opremljeno ladjo «Terebel», izogibajo preglobokega vrtanja solnatih plasti.

Kako je nastala prava solnata puščava pod Sredozemskim morjem? Pojav je tesno povezan z nastankom oceanov in celin, o katerem si znanstveniki še niso povsem na jasnem. Gotovo naj bi bilo le, da se je morala pod pritiskom oceana nekdaj cela Evro-afriška celina pomakniti s področja, kjer je sedaj Atlantik. Ker je zemlja okrogla se je na sredini tako napela, da se je razpočila. Nastalo je ogromno korito, ki se je napolnilo z vodo, ostalo pa je zaprto in nepovezano z Atlantikom. Zaradi tega se je izsušilo in nastala je ogromna slana puščava. Kasnejši zemeljski premiki so kotel odprli in voda ga je ponovno zalila.

Količina vode se v Sredozemskem morju stalno manjša, čeprav neopazno in skoraj teoretično. Za morebitno izsušitev bodo seveda potrebni zemeljski premiki in milijoni let. B. K.

HUDA PROMETNA NESREČA NA CESTI JABLANICA-MOSTAR

Avtobus padel v Neretvo: 5 pogrešanih in 2 žrtvi

Točno število mrtvih še ni znano - V mostarsko bolnišnico so prepeljali 23 ranjencev

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 19. — Danes popoldne okrog enih in pol je na cesti med Jablanico in Mostarjem iz do sedaj še neugotovljenih razlogov zavil s ceste avtobus, ki je vozil na redni progi Livno - Sarajevo in na katerem je bilo približno 40 potnikov. Vozilo je zdrselo v deročo in hladno Neretvo, ki teče približno 50 metrov niže vzporedno s cesto.

Točno število žrtev in ranjencev še ni znano. Trenutno pogrešajo pet oseb, 23 hudo ranjenih potnikov pa so prepeljali v mostarsko bolnišnico. Od dvanajstih teže poškodovanih oseb sta v bolnišnici umrla ena ženska in en moški.

Avtobus je upravljal 48-letni voznik Sahović, ki je dobil lažje poškodbe. Povedal je, da je nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom. «Ko sem opazil, da vozilo drvi proti prepadu, sem skušal zaviti levo. Trčil bi sicer v steno, prav tedaj pa je privozil z nasprotne smeri rešilni avto. Skušal sem se izogniti trčenju, a bilo je že prepozno, da bi kakorkoli uravnal avtobus in zdrveli smo po škarpi navzdol,» je zaključil opis.

Idejni načrt

(Nadaljevanje s 4. strani)

področje. Sedaj se železnica, ki povezuje Zagreb z Reko, povzpne do višine 836 metrov, nova proga pa bi dosegla le 255 metrov višine, to se pravi, da bi tekla v precejšnji meri v vodoravni črti.

Kaj pa stroški? Prvi proračuni kažejo, da bi uresničenje tega načrta stalo 1,3 milijarde dinarjev, seveda novih, to se pravi 130 milijard starih dinarjev, torej obilno milijardo dinarjev na kilometer.

Če bo ta idejni načrt sprejet, in izpeljan se bodo veliki stroški za gradnjo kmalu izplačali, kajti močno bi se znižali prevozni stroški, posebno v odnosu na prevozne stroške na sedanji progi. Z druge strani pa bi proga pritegnila nase veliko več prometa kot ga ima sedanja, kajti skrajšanje proge in še posebej skrajšanje vožnje na njej bi bilo izrednega pomena tako za domača, kot tudi za tuja podjetja. Doslej smo ves čas navajali tri oziroma štiri ure vožnje, toda često traja vožnja tovornega vlaka na tej progi veliko več. Nova proga bi zreducirala trajanje na najmanjšo mero, s tem pa bi se omogočila tudi neprimerno večja eksploatacija proge. Računi pravijo, da bi se stroški gradnje, ki niso majhni, amortizirali že v desetih letih, ne da bi pri tem upoštevali gospodarske koristi, ki bi nastale ob povečanju prometa, o konkurenčnosti in ob drugih dejavnikih.

Dosedanje analize perspektivnega razvoja Reke kot pristanišča ter Zagreba, in Karlovca ter njunih področij, govore, da bi se bilo treba tega načrta lotiti čimprej, ker bi korist od tega imeli predvsem pomorstvo, železnica, industrija nafte in vrsta drugih gospodarskih panog. Po dosedanjih podatkih se bodo teh načrtov, seveda če bodo sprejeti, lotili brž ko bodo zagotovljena sredstva, vendar ne pred letom 1975.

PARIZ, 19. — Znana pariška popevkarica Nancy Holloway je poskusila narediti samomor. Našli so jo nezavestno v svojem stanovanju in jo nemudoma odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki lahko še pravočasno posegli in ji rešili življenje. Zaužila je precejšnje število uspavalnih tablet. Popevkarica si je že skušala vzeti življenje lani, ko ji je umrla komaj šest mesecev stara hčerka.

TRŽAŠKI DNEVNIK

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM KAZENSKIM SODIŠČEM

V dvojnem dnu avtomobila je skrival 480 kg mesa

Amnestija za Jugoslovana, ki je izmaknil rojaku kovček z oblekami in drugimi dragocenimi predmeti

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (preds. Ligabue, tož. Borracetti, zapis. Strippoli) se je včeraj moral zagovarjati 41-letni Franco Oscarre iz Ul. S. Pellico 12, ki je bil obtožen tihotapstva 480 kg svežega mesa.

Oscarre je bil, vsaj kot izhaja iz obtožnice, precej spreten v tej tihotapski dejavnosti. Iz svojega avta «hilman» je odvzel približno 65-literski bencinski rezervoar in ga nadomestil z manjšim fiata 500. Tako je pridobil precej na prostoru in si sam skrbno izdelal dvojno dno. V zadnjem času je kar petkrat prešel razne obmejne prehode na Tržaškem s precejšnjo količino jugoslovanskega mesa, a se mu je vedno posrečilo odvrniti pozornost financarjev.

Dne 2. marca lani pa se mu je zataknilo. Financarji so že začeli nekaj sumiti in so ga zato na obmejnem prehodu pri Pesku povabili, naj zavozi nekoliko v stran, ker so hoteli pregledati vozilo. Oscarre jim je spoštljivo ustregel in mirno počakal, da so financarji opravili svoje delo. Kljub skrbnemu pregledu vozila pa niso našli ničesar. Ker pa so imeli resne in upravičene dvome, da moški tihotapi z mesom, so prenesli avtomobil v njihovo delavnico na pomolu Fratelli Bandiera, kjer so ga s pomočjo izvedencev in ob prisotnosti obtoženca še enkrat skrbno pregledali. Tu se jim je posrečilo odkriti dvojno dno, v katerem je bilo shranjenih 80 kg mesa, ostalih 400 kg pa je Oscarre medtem že prodal priložnostnim kupcem.

Moški je takoj priznal vse. Financarjem je natančno opisal, kako si je uredil dvojno dno in pri tem povedal, da je iz previdnosti vedno šel skozi en obmejni prehod in se vrnil skozi drugega. Kar zadeva samo meso pa je dejal, da je plačal za 480 kg 160.000 din.

Javni tožilec je predlagal za moškega 1 mesec pripora ter 580.000 lir denarne kazni, uradni branilec odv. Strudthoff pa najnižjo kazen.

Sodniki so obsodili Oscarreja na 15 dni pripora ter 390.000 lir denarne kazni.

* * *

Isti sodniki so včeraj sodili tudi 34-letnega jugoslovanskega državljana Duška Glavimiča, s stalnim bivališčem v Parizu, ki pa ga policija še zdaj išče.

Moškega namreč dolžijo, da je izmaknil svojemu rojaku, 41-letnemu Vidu Popoviću, prav tako iz Parija, kovček, v katerem je hranil fotoaparat znamke «zeiss icon», magnetofon znamke «philips», štiri obleke, osebno perilo, zlate zapestne zaponke, uro ter dva prstana.

Glavimić naj bi 29. julija predlanskim prišel s svojim avtom v Trst, z njim pa sta bila še Popović in neki Borislav Radovanović. Vsi trije bi morali nadaljevati pot v Jugoslavijo, še prej pa so se hoteli ustaviti za nekaj ur v našem mestu. Vsak je šel svojo pot, Glavimić pa se je odpeljal po tržaških ulicah s svojim avtomobilom, v katerem je bil tudi Popovićev kovček. Po golem naključju sta se oba srečala nekje v mestu in ko ga je Popović prosil, naj mu vrne kovček, ker mora nekaj vzeti iz njega, je ta vsedel v avtomobil in zapeljal neznano kam.

Tožilec dr. Borracetti je predlagal za Jugoslovana 1 leto zapora in 50.000 lir denarne kazni z odpustitvijo slednje, uradni branilec odv. Strudthoff pa prekinitev sodnega postopka zaradi amnestije. Sodniki so v celoti sprejeli branilčev predlog.

Korak kovinarjev k sindikalni enotnosti

Sindikalna enotnost napreduje med kovinarji skladno s sklepi treh osrednjih sindikalnih vodstev v Firencah. V Tržiču so se sestali včeraj predstavniki deželnih vodstev kovinarskih zvez FIM CISL, FIOM CGIL in UILM. Sklenili so, da bodo orisali svoje teze o takojšnji uresničitvi sindikalne enotnosti, v posebnem dokumentu. V prehodnem obdobju pa so sklenili «zamrzniti» vpisovanje v posamezne sindikate od 31. januarja dalje. Od tega dne bodo delavci prejeli enotno pooblastilo. Tudi sindikalne prispevke bodo plačevali enotno v skupen sklad. Iz tega sklada bodo tri sindikalne organizacije financirale enotne strokovne tečaje in seminarje za sindikalne aktiviste. Ustanovljene bodo notranje komisije v podjetjih, ki jih bodo nadomestili voljeni tovarniški sveti in delegati oddelkov. Ustanovljen bo enoten sindikalni mesečnik.

Dotlej so delavcem že izročili enotno sestavljen sindikalni koledarček z načeli sindikalne enotnosti in trojnim podpisom FIM — FIOM — UILM.

Poseg krožnega sklada v korist tržiškega obrata

Vodstvo Krožnega sklada za gospodarske pobude na Tržaškem in Goriškem je sporočilo deželnemu odborniku Tripaniju, da je upravljalni odbor sklada na zadnji seji dovolil financiranje tržiškega obrata «Bulloneria Europea SpA» v višini 800 milijonov lir. S temi sredstvi nameravajo okrepiti obstoječo proizvodno zmogljivost obrata.

Odbornik Tripani je izrazil svoje zadovoljstvo spričo vesti, da bo finančni poseg iz sklada omogočil okrepitev tržiške industrije in hkrati celotnega gospodarstva tržiškega okoliša. «Bulloneria Europea SpA» bo povečala število zaposlenega osebja s sedanjih 140 na 210 enot.

Umor gvatemalskega sindikalnega voditelja

CIUDAD DE GUATEMALA, 19. — Gvatemalske vojaške oblasti so izdale poročilo o umoru sindikalnega voditelja kmetovalcev Jesusa Olive. Dva neznanca sta pričakala Olivo, ko je po maši z ženo in 4-letnim sinčkom stopal skozi cerkvena vrata, in ga ustrelila. Skrita sta bila v parkiranem avtu s prižganim motorjem. Ko je dospela policija sta bila morilca že daleč. Do zločina je prišlo v nedeljo zvečer, izvedelo pa se je zanj šele sinoči.

ZARADI MOŽEVE SMRTI V GOREČI LADJI PROTOTIPA «APOLLO»

Grissomova vdova zahteva 10 milijonov dolarjev

Priprave za izstrelitev vesoljske ladje «Apollo 14» - Umetni satelit «Intelsat» za telekomunikacije

CAPE KENNEDY, 19. — Na vesoljskem vzletišču se je sinoči zaključila generalna vaja za izstrelitev vesoljske ladje «Apollo 14». Vesoljci Alan Shepard, Stuart Roosa in Edgar Mitchell niso bili za časa vaje v vesoljski ladji. Vanjo bodo stopili šele potem, ko bodo tehniki izpraznili vse gorivo iz treh stopenj ogromne rakete «saturn 5».

Na včerajšnji generalni vaji pa se je kljub dobri pripravi nekaj zataknilo. Ko so polnili rezervoarje tretje stopnje z gorivom, je odpovedala avtomatična elektronska naprava, kar je prisililo tehnike, da so ročno nadaljevali polnjenje. Vse to je povzročilo precejšnjo zamudo, ker bi moralo biti vse nared ob 21.30 po srednjeevropskem času, to je točno ob isti uri, ko bodo 31. januarja zarohneli mogočni stroji prve stopnje rakete ter ponesli tri pogumne vesoljce proti našemu naravnemu satelitu. Okvara je povzročila precejšnjo zamudo, in sicer skoraj treh ur. Res pa je, vsaj tako pravijo strokovnjaki vesoljskega središča, da bi v primeru resnične izstrelitve lahko pravočasno tudi ročno napolnili rezervoarja. Predpisi za vesoljske polete tudi izrecno dopuščajo ročne manevre.

V krogih ustanove NASA pa omenjajo tudi možnost, da bi 31. januarja utegnilo biti kaj narobe in ne bi mogli v tem primeru izstreliti «Apolla 14». Če bi se to zgodilo, potem bi morali odložiti polet na prve dni v marcu.

Ko a Kennedyjevem rtiču vesoljci in strokovnjaki preživljajo mrzlične dneve in ure, se je razširila vest, da je vdova pokonjega ameriškega vesoljca Virgila Grissona vložila formalno obtožbo proti družbi «Nort American Rockwell Company» zaradi smrti svojega moža. Betty Grisson trdi v obtožbi, ki jo je njen odvetnik vložil pri sodišču v Titusville v Floridi, da je družba, ki je izdelala prvo ladjo tipa «Apollo» opravila svoje delo malomarno in da ni poskrbela za varnost vesoljcev. Kot je znano, je Virgil Grisson zgorel v januarju l. 1967 skupaj s svojima tovarišema Edwardom Whitejem in Rogerom Chaffejem v vesoljski kabini vrh rakete «saturn 5». Grissonova vdova je vložila tožbo tudi proti trem drugim ameriškim industrijskim družbam, ki so sodelovale pri gradnji vesoljske kabine ter zahteva odškodnino v znesku 10 milijonov dolarjev.

Možnosti, da bi vdova pokojnega vesoljca prejela tako visoko odškodnino, so seveda relativne, toda res je, da je sama preiskovalna komisija izjavila, da je nastal požar v kabini verjetno zaradi iskre v električnih vodih kabine. Posledice te iskre so bile pogubne za vse tri člane posadke, ker je bila kabina napolnjena s čistim kisikom, ki je posredoval zubljem več kot štirikratno večjo silo. Virgil Grisson in njegova tovariša so umrli zaradi zadušitve, zastrupitve z ogljikovim monoksidom ter hudih opeklin.

V obtožbi, ki jo je Grissonova vdova vložila, je še rečeno, da je družba, ki je izdelala ladjo, dobro vedela za napake, toda jih je utajila, čeprav so nekateri strokovnjaki precej odločno namigovali, da bi se utegnila odigrati podobna žaloigra.

Medtem se je zvedelo, da bodo na Kennedyjevem rtu izstrelili 22. januarja prvi umetni satelit sistema telekomunikacij «Intersat IV». Po mnenju strokovnjakov bodo sateliti tega sistema odprli novo razdobje v zgodovini človeštva na področju trgovskih komunikacij.

Satelit, ki ga bodo izstrelili, ima štiri antene s katerimi bo pokril celotno zemeljsko poloblo ter še dve drugi enosmerni, ki bosta služili za prenos tisočev telefonskih pogovorov in televizijskih oddaj med obalami Atlantskega oceana. Antene je izdelala po naročilu ameriške družbe Hughes družba Selenia, ki pripada skupini IRI-STET.

Novi umetni telekomunikacijski satelit bo tehtal eno tono in pol, a v krožni tir okoli zemlje ga bo potisnila raketa tipa «Atlas - Centaur». «Intelsat IV.» bo imel 35-krat večjo zmogljivost kot ameriški «Early Bird», ki je bil izstreljen pred skoraj šestimi leti.

Sistem satelitov «Intelsat IV.» kontrolira družba Comsat na račun konzorcija «Intelsat» v katerem je včlanjenih 77 držav.